

*Пропонується до розгляду проект***ЗАКОНУ УКРАЇНИ**
"Про аудиторську діяльність"**Підготовлений з урахуванням зауважень РВ САУ**

Цей Закон визначає правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні і спрямований на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів власників, користувачів фінансової звітності та інших зацікавлених осіб, а також підвищення довіри суспільства до фінансової звітності.

РОЗДІЛ I**ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ****Стаття 1. Сфера дії Закону**

Положення цього Закону діють на території України і поширюються на усі господарюючі суб'єкти незалежно від форм власності та видів діяльності, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські та інші організації.

Дія цього Закону не поширюється на контрольно-ревізійну діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування, їх підрозділів та посадових осіб, уповноважених законами України на здійснення фінансового контролю державними органами, їх підрозділами та посадовими особами. Порядок проведення контрольно-ревізійної діяльності державними органами регулюється окремими законами.

Аудиторська діяльність не підміняє контрольно-ревізійні заходи, що здійснюються державними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства України.

Державні органи та органи місцевого самоврядування в межах наданих повноважень мають право на умовах, визначених цим Законом, залучати аудиторів та аудиторські фірми до проведення перевірок підприємств, установ та організацій державної та комунальної власності.

Стаття 2. Законодавство про аудиторську діяльність

Аудиторська діяльність у сфері незалежного фінансового контролю регулюється виключно цим Законом.

Інші нормативно-правові акти приймаються в порядку та на умовах, визначених цим Законом.

У випадках, якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що містить цей Закон, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Аудиторська діяльність

Аудиторська діяльність – це галузь суспільно необхідної праці у сфері фінансового контролю, яка потребує спеціальних знань, вмінь і навиків щодо

організаційного і науково-методичного забезпечення аудиту, практичного виконання аудиторських перевірок (аудиту) та надання інших аудиторських і супутніх аудиту послуг.

Аудиторські та супутні аудиту послуги можуть надаватись у формі аудиторських перевірок (аудиту), інших завдань з підтвердження достовірності фінансової інформації та пов'язаних з ними експертиз, консультацій з питань бухгалтерського обліку, звітності, оподаткування, аналізу фінансово-господарської діяльності та інших видів економіко-правового забезпечення підприємницької діяльності фізичних та юридичних осіб.

Аудиторська діяльність, як правило, здійснюється у вигляді незалежної професійної діяльності і має обмеження щодо сумісності з підприємницькою та іншими видами діяльності.

Сумісними з аудиторською діяльністю вважається викладацька та наукова робота, підготовка публікацій з отриманням відповідних гонорарів, виконання функцій судового експерта, адвоката, оцінювача та податкового консультанта, а також ведення бухгалтерського обліку на підставі відповідного договору без зарахування на посаду бухгалтера.

Перелік сумісних видів діяльності та супутніх аудиту послуг, в тому числі у вигляді певних видів підприємницької діяльності, визначається Всеукраїнською радою аудиторів.

Дохід (прибуток) від аудиторської діяльності оподатковується згідно з чинним законодавством України.

Стаття 4. Аудит

Аудит – це перевірка фінансової звітності, бухгалтерського обліку та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів різних форм власності з метою визначення достовірності їх звітності, її повноти і відповідності законодавству України та іншим нормативно-правовим актам.

Аудит здійснюється незалежними особами-аудиторами або аудиторськими фірмами, яким надається повноваження на його проведення згідно цього Закону та договору із замовником аудиту.

Аудит може проводитись з ініціативи господарюючих та інших суб'єктів, а також у випадках, передбачених чинним законодавством (обов'язковий аудит).

Стаття 5. Аудитор

Аудитором може бути громадянин України, який має сертифікат, що визначає його кваліфікаційну придатність на заняття аудиторською діяльністю на території України.

Аудитори, які мають намір проводити аудит банків, зобов'язані в установленому порядку, окрім сертифіката аудитора, отримати свідоцтво на право проведення аудиту банків. Зазначене свідоцтво видається за наслідками проходження професійного навчання за програмою, погодженою з Національним банком України і затвердженою Всеукраїнською радою аудиторів.

Аудитор має право займатися аудиторською діяльністю індивідуально або у складі аудиторської фірми.

На основі самозайнятості індивідуальна аудиторська діяльність може здійснюватись у якості фізичної особи-підприємця або незалежної професійної діяльності з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Аудиторам забороняється безпосередньо займатися торговельною, посередницькою, виробничою та іншою підприємницькою діяльністю, що не виключає їх права надавати супутні аудиту послуги та отримувати дивіденди від акцій, доходи від інших корпоративних прав та пасивні доходи у вигляді використання матеріальних та нематеріальних активів, що їм належать.

Всеукраїнською радою аудиторів можуть встановлюватись додаткові обмеження щодо сумісності аудиторської діяльності з іншими видами діяльності.

Аудитором не може бути особа, яка має не погашену або не зняту судимість.

Аудитор іноземної держави (аудитор з третьої країни) може здійснювати аудиторську діяльність на території України згідно міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Стаття 6. Зупинення чинності сертифіката

Аудитори, які працюють на постійній основі на підприємствах, установах і організаціях поза сферою аудиторської діяльності, за винятком навчальних і наукових закладів, зобов'язані протягом одного місяця з дня призначення на відповідну посаду письмово повідомити Всеукраїнську раду аудиторів щодо зупинення чинності сертифікату аудитора.

Особи, які зупинили чинність сертифіката, не мають права брати участь у роботі з'їзду аудиторів України в якості делегатів, а також обиратися до самоврядних органів і Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Після звільнення з відповідної посади зазначені особи мають право звернутися до Всеукраїнської ради аудиторів з письмовою заявою щодо поновлення чинності сертифіката аудитора.

Якщо зупинення чинності сертифіката тривало не більше п'яти років, то його поновлення здійснюється автоматично. В протилежному випадку складається іспит з аудиту згідно програми, затвердженої Всеукраїнською радою аудиторів. Виняток становлять особи, що не менше трьох років підряд перед поновленням чинності сертифіката аудитора виконували контрольно-ревізійні функції у сфері фінансово-господарської діяльності.

Інформація щодо осіб, які зупинили виконання повноважень аудитора, включається Всеукраїнською радою аудиторів до відповідної бази даних і підлягає офіційному оприлюдненню.

Стосовно осіб, які не повідомили або не надали своєчасно інформацію про зупинення чинності сертифіката у зв'язку з наведеними обставинами, застосовуються дисциплінарні стягнення.

Стаття 7. Непрактикуючий аудитор

Непрактикуючими вважаються аудитори, які не отримують протягом року будь-якого доходу від надання аудиторських послуг та з інших, пов'язаних з аудиторською діяльністю, джерел, за винятком оплати праці в самоврядних органах аудиторів та професійній організації з наукового і методичного забезпечення аудиту.

Особи, які набули статусу неприпрактикуючого аудитора, письмово повідомляють про це Всеукраїнську раду аудиторів протягом одного місяця з дня набуття такого статусу.

Про поновлення статусу практикуючого аудитора відповідна особа протягом одного місяця з дня поновлення такого статусу письмово інформує Всеукраїнську раду аудиторів.

Інформація щодо неприпрактикуючих аудиторів включається Всеукраїнською радою аудиторів до відповідної бази даних і підлягає офіційному оприлюдненню.

Стосовно осіб, які не повідомили або не надали своєчасно інформацію про набуття статусу неприпрактикуючого аудитора або поновлення статусу практикуючого аудитора, застосовуються дисциплінарні стягнення.

Непрактикуючі аудитори мають право брати участь в роботі з'їзду аудиторів України з правом вирішального голосу, бути обраними до самоврядних органів та Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, а також виконувати інші функції згідно цього Закону.

Стаття 8. Аудиторська фірма

Аудиторська фірма – це юридична особа, яка займається виключно наданням аудиторських та супутніх аудиту послуг.

Аудиторська фірма має право здійснювати сумісні з аудитом види діяльності в порядку, визначеному Всеукраїнською радою аудиторів.

Аудиторська фірма повинна мати індивідуальну назву. Назва аудиторської фірми повинна містити, крім власної назви, інформацію про належність до аудиторської діяльності, а саме: «Аудиторська фірма «Назва».

Використання аудиторськими фірмами України назви інших аудиторських фірм, в тому числі зарубіжних, забороняється.

У своїх офіційних документах аудиторські фірми мають право зазначати про належність до саморегульованої організації аудиторів.

Аудиторські фірми можуть створюватися на основі будь-яких форм власності та організаційно-правових форм.

Загальний розмір частки засновників (учасників, акціонерів) аудиторської фірми, які не є аудиторами, у статутному капіталі не може перевищувати 30 відсотків.

Аудиторській фірмі дозволяється здійснювати аудиторську діяльність лише за умови, якщо у ній працює на постійній основі хоча б один аудитор і така фірма внесена до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності.

Керівником аудиторської фірми може бути тільки аудитор.

Керівнику аудиторської фірми забороняється на умовах сумісництва працювати в іншій аудиторській фірмі або в аудитора, який займається аудиторською діяльністю індивідуально.

Аудиторські фірми та аудитори, які займаються аудиторською діяльністю індивідуально, мають право укладати договори щодо спільного проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Порядок укладання таких договорів визначається Всеукраїнською радою аудиторів.

В аспекті цього Закону до аудиторської фірми привірюються аудитори, які в установленому порядку використовують найману працю інших аудиторів.

Аудиторські фірми іноземних держав (аудиторські фірми з третіх країн) можуть здійснювати аудиторську діяльність на території України згідно міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України або на підставі відповідного закону.

Дозвіл на відкриття на території України представництв аудиторських фірм іноземних держав надається в установленому порядку за наявності позитивного висновку Всеукраїнської ради аудиторів.

Стаття 9. Аудиторський звіт та інші офіційні документи

Аудиторський звіт – це офіційний документ, засвідчений підписом та печаткою аудитора (аудиторської фірми), який складається у встановленому порядку за наслідками проведення аудиту або іншого завдання і містить в собі обґрунтовану оцінку фінансової звітності щодо її достовірності, повноти і відповідності чинному законодавству України, нормативно-правовим актам та стандартам.

В аудиторському звіті викладається незалежна думка аудитора щодо суттєвих аспектів бухгалтерської (фінансової) звітності або іншої інформації з посиланням на достатні і прийнятні докази, отримані в результаті відповідних процедур та аналізу необхідного обсягу інформації, в тому числі документів, що становлять комерційну таємницю.

Суттєвість інформації бухгалтерської (фінансової) звітності визначається відповідно до стандартів аудиту з урахуванням концептуальної основи, яка використовується при складанні цієї звітності.

При проведенні обов'язкового аудиту в аудиторському звіті відображаються кількісні показники рівня суттєвості, а також викладається висновок щодо подій та умов, які викликають

обґрунтовані сумніви стосовно спроможності суб'єкта перевірки залишатися діючим підприємством. За наявності таких сумнівів в аудиторському звіті зазначається про вжиті заходи з боку суб'єкта перевірки.

Аудиторський звіт повинен містити іншу інформацію, що має важливе значення для користувачів фінансової звітності.

Порядок складання аудиторського звіту визначається Всеукраїнською радою аудиторів на підставі цього Закону, інших нормативно-правових актів та міжнародних стандартів аудиту.

Аудиторські послуги у вигляді консультацій можуть надаватися усно або письмово з оформленням довідки та інших офіційних документів. Аудиторські послуги у вигляді експертиз оформляються експертним висновком або актом.

Аудиторський звіт аудитора іноземної держави при офіційному його поданні установі, організації або іншому суб'єкту України підлягає підтвердженню аудитором України, якщо інше не встановлено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Спростування висновків аудиторського звіту повністю або частково здійснюється за рішенням Дисциплінарного суду аудиторів України або іншого суду, який законодавством уповноважений розглядати такі справи.

За наявності нововиявлених обставин аудитор має право переглянути повністю або частково зроблені ним висновки в аудиторському звіті, про що безвідкладно повідомляє зацікавлених осіб, а у випадку обов'язкового проведення аудиту – Комітет спільного нагляду за аудиторською діяльністю. Нова редакція аудиторського звіту підлягає реєстрації протягом десяти днів у Реєстрі аудиторських висновків.

Стаття 10. Аудиторські докази

В якості доказів при підготовці аудиторського звіту та інших офіційних документів аудитор може використовувати будь-яку належну і допустиму інформацію, яка свідчить про наявність або відсутність викривлень фінансової звітності.

Належною вважається інформація, яка має відношення до предмету аудиторської перевірки та надання інших аудиторських послуг, і, за своїм змістом, спроможна свідчити про стан бухгалтерського обліку та фінансової звітності і бути аргументом в процесі оцінки стану бухгалтерського обліку та фінансової звітності, встановлювати, обґрунтовувати чи спростовувати обставини щодо наявності або відсутності викривлень фінансової звітності.

Допустимою вважається інформація, яка отримана аудитором з дотриманням встановленого порядку від повноважного суб'єкта з відомого, перевіреного та не забороненого законодавством джерела.

Докази та офіційна оцінка фінансової інформації, отриманої аудитором на підставі аналізу вірогідних взаємозв'язків не повинні ґрунтуватися на припущеннях.

Ніякі докази для аудитора не мають наперед встановленої сили.

Оцінка доказів аудитором здійснюється на основі внутрішнього переконання з дотриманням професійного скептицизму, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному розгляді всієї інформації, яка може вказувати на можливі викривлення фінансової звітності внаслідок помилки або шахрайства, чи свідчити про достовірність, повноту і відповідність законодавству фінансової звітності.

Стаття 11. Професійне судження аудитора

Професійне судження аудитора – це належним чином обґрунтована думка з дотриманням професійного скептицизму у вигляді певного висновку стосовно достовірності, повноти і відповідності законодавству та іншим нормативно-правовим актам фінансової звітності і пов'язаних з нею документів.

Висновок аудитора в залежності від отриманих доказів може мати різний рівень впевненості по відношенню до предмету перевірки та процедури виконання завдання.

Вимоги щодо професійного судження аудитора і порядок його оформлення визначаються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 12. Професійний скептицизм

При проведенні обов'язкового аудиту аудиторські фірми та аудитори повинні оцінювати бухгалтерські та інші документи з позиції професійного скептицизму.

Професійний скептицизм означає критичне ставлення з наявністю сумніву, настороженості і пильності до обставин, які свідчать про можливі перекручення в бухгалтерському обліку, обумовлені помилкою або шахрайством.

Професійний скептицизм належить застосовувати незалежно від сумлінності керівництва об'єкту аудиту та інших посадових осіб, який було попередньо засвідчено аудиторам, особливо у випадках оцінки справедливої вартості, переоцінки активів, резервів та майбутніх грошових надходжень, які стосуються можливості суб'єкта продовжити свою діяльність безперервно. Професійний скептицизм необхідно застосовувати і по відношенню до попередніх аудиторських висновків.

Стаття 13. Професійна таємниця аудитора

Професійна таємниця аудитора включає будь-яку інформацію, отриману аудитором на засадах довіри від замовників та інших осіб, у зв'язку з виконанням ним своїх службових обов'язків.

Не становлять професійну таємницю інформація наступного змісту:

- 1) Про укладання договору на проведення обов'язкового аудиту;
- 2) Про розмір винагороди за аудиторські послуги;
- 3) Оприлюднена замовником аудиту публічна фінансова звітність та інші відомості, що поширюються у відкритих та загальнодоступних джерелах.

Аудиторські фірми та аудитори зобов'язані здійснювати заходи щодо забезпечення конфіденційності інформації, яка становить професійну таємницю аудитора. Порядок здійснення таких заходів визначається Всеукраїнською радою аудиторів.

Аудиторським фірмам та аудиторам забороняється передавати інформацію, яка містить професійну таємницю, іншим особам без попередньої письмової згоди замовника аудиторських послуг, за винятком випадків, визначених цим та іншими законами України.

Особи, які отримують доступ до професійної таємниці аудитора внаслідок здійснення функцій нагляду і контролю за аудиторською діяльністю, повинні дотримуватися вимог щодо конфіденційності використання відповідної інформації.

За неправомірне розголошення професійної таємниці аудитора винні особи притягаються до відповідальності в порядку, визначеному законодавством України.

Стаття 14. Професійна етика аудитора

Професійна етика аудитора включає систему моральних принципів, норм і правил поведінки аудитора при виконанні ним своїх службових обов'язків.

Моральні принципи, норми і правила поведінки аудитора визначаються цим Законом, стандартами аудиту та Кодексом професійної етики аудитора.

Кожен аудитор зобов'язаний вживати необхідних заходів щодо створення та підтримки довіри і поваги до своєї професії, захисту її моральних принципів від можливих посягань.

За порушення норм професійної етики до аудитора застосовуються дисциплінарні та інші стягнення в порядку, визначеному цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 15. Незалежність аудиторів

Висновки аудитора повинні бути об'єктивними і неупередженими, вільними від будь-яких підозр щодо можливої особистої зацікавленості в наслідках фінансово-господарської діяльності суб'єктів аудиторської перевірки.

При проведенні аудиту та наданні інших аудиторських послуг аудитори зобов'язані уникати обставин, що створюють загрозу їх незалежності. Перелік таких обставин визначається цим Законом, стандартами аудиту та Кодексом професійної етики аудитора.

Замовникам аудиту, державним органам та іншим суб'єктам забороняється будь-яким чином впливати на висновки аудитора та спонукати його до порушення вимог щодо незалежності.

Стаття 16. Відкритість та публічність аудиторських висновків

Аудиторські висновки щодо проведення обов'язкового аудиту є відкритими і кожен має право на ознайомлення і використання зазначених аудиторських висновків в порядку, визначеному цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Аудиторські висновки щодо обов'язкового проведення аудиту публікуються в друкованих виданнях та поширюються в електронній формі з дотриманням вимог цього та інших законів.

Всеукраїнська рада аудиторів веде Реєстр зазначених аудиторських висновків у вигляді автоматизованої системи збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних носіїв аудиторських висновків.

Внесені до Реєстру аудиторські висновки є відкритими для цілодобового доступу, з наданням можливості їх пошуку, перегляду, копіювання та роздрукування.

Будь-які обмеження права вільного користування Реєстром не допускаються, крім випадків, визначених законодавством.

Функціонування Реєстру забезпечується за рахунок коштів, що справляються у вигляді платежів за включення висновків до Реєстру. Порядок ведення Реєстру та розмір платежів визначається з'їздом аудиторів України і не може перевищувати п'яти відсотків мінімальної заробітної плати за включення одного висновку до Реєстру.

Стаття 17. Стандарти аудиту

Стандарти аудиту є нормативно-правовими актами, які визначають порядок проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Стандарти аудиту приймаються Всеукраїнською радою аудиторів з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів, а також міжнародних стандартів та інших документів міжнародних організацій.

Стандарти аудиту підлягають реєстрації в Міністерстві юстиції України і є обов'язковими для аудиторів, аудиторських фірм, державних органів та органів місцевого самоврядування, господарюючих та інших суб'єктів приватного і публічного права.

В порядку та на умовах, визначених Міжнародною федерацією бухгалтерів, Всеукраїнська рада аудиторів може приймати рішення щодо запровадження у якості національних Міжнародних стандартів аудиту.

Рішення щодо запровадження Міжнародних стандартів аудиту приймається по кожному стандарту окремо із наданням методичних рекомендацій щодо порядку їх застосування.

Міжнародні стандарти аудиту та інші акти міжнародних організацій з питань аудиту застосовуються в частині, що не суперечить законам та іншим нормативно-правовим актам України.

Вимоги міжнародних стандартів аудиту можуть бути поширені тільки на суттєві аспекти аудиторської діяльності. В окремих випадках аудитор має право не дотримуватися положень міжнародних стандартів аудиту за умови належного обґрунтування такого рішення.

Рекомендації щодо врегулювання розбіжностей між нормативно-правовими актами України і міжнародними стандартами аудиту надаються професійною організацією з наукового і методичного забезпечення аудиту та Всеукраїнською радою аудиторів. При необхідності такої рекомендації

погоджуються з Міжнародною федерацією бухгалтерів.

Міжнародні стандарти аудиту в якості офіційних нормативних актів публікуються Всеукраїнською радою аудиторів на державній мові з дозволу Міжнародної федерації бухгалтерів за умови засвідчення автентичності перекладу повноважним суб'єктом.

Інші акти міжнародних організацій з питань аудиту запроваджуються на території України виключно законами України або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 18. Наукове та методичне забезпечення аудиторської діяльності

Наукове та методичне забезпечення аудиторської діяльності здійснює професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту, засновниками якої мають право виступати аудиторські фірми, саморегульвні організації аудиторів, навчальні та наукові заклади.

Професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту створюється у вигляді громадської спілки в порядку, визначеному Законом України «Про громадські об'єднання». У цій організації на постійній основі повинні працювати не менше п'яти кандидатів або докторів наук, що мають понад п'ять років практичного досвіду роботи в якості аудитора.

Головними напрямками діяльності зазначеної професійної організації є:

1. Розробка науково-обґрунтованих методичних рекомендацій, проектів стандартів та нормативних актів з аудиту.

2. Організація професійного навчання аудиторів згідно програм, затверджених Всеукраїнською радою аудиторів.

3. Роз'яснення нормативно-правових актів з аудиту, надання методичної допомоги у вивченні та належному застосуванні міжнародних стандартів аудиту.

4. Надання консультацій та експертних висновків з проблемних питань аудиторської діяльності.

5. Створення інформаційного та програмного забезпечення аудиторської діяльності.

6. Видання навчальної та методичної літератури з аудиту.

7. Підготовка пропозицій щодо вдосконалення аудиторської діяльності та внесення їх на розгляд державним та самоврядним органам аудиторів.

У професійній організації з наукового і методичного забезпечення аудиту створюється Методологічна рада з провідних вчених та практикуючих аудиторів. Склад Методологічної ради затверджує Всеукраїнська рада аудиторів за поданням вищого керівного органу цієї організації.

Професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту на підставі укладених договорів виконує замовлення Всеукраїнської ради аудиторів та інших суб'єктів стосовно наукового та методичного забезпечення аудиторської діяльності.

З питань організації професійного навчання аудиторів та проведення кваліфікаційних іспитів кандидатів в аудитори професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту підзвітна і підконтрольна Комітету з сертифікації та навчання аудиторів.

Розміри платежів щодо професійного навчання аудиторів та проведення кваліфікаційних іспитів кандидатів в аудитори встановлює з'їзд аудиторів України або за його рішенням Всеукраїнська рада аудиторів за поданням Комітету з сертифікації та навчання аудиторів.

Кошторис з визначенням загальних обсягів доходів і видатків професійної організації з наукового і методичного забезпечення аудиту щорічно затверджує з'їзд аудиторів України. Надходження від перевищення доходів над видатками підлягають направленню на розвиток аудиторської діяльності.

Річна фінансова звітність професійної організації з наукового і методичного забезпечення аудиту підлягає аудиторській перевірці та оприлюдненню. Аудиторську фірму для перевірки річної фінансової звітності професійної організації з наукового і методичного забезпечення аудиту визначає Комітет з сертифікації та навчання аудиторів за результатами конкурсного відбору.

Про свою діяльність професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту систематично інформує аудиторів та громадськість.

Створення інших підприємств, установ та організацій з наукового і методичного забезпечення аудиту з ідентичними повноваженнями забороняється.

Стаття 19. Замовники аудиту та інших аудиторських послуг

Замовниками аудиту та інших аудиторських послуг можуть бути користувачі фінансової звітності, які уповноважені на підставі законів України отримувати інформацію стосовно фінансово-господарської діяльності конкретних суб'єктів.

В межах повноважень, передбачених законодавством України, іншими нормативно-правовими актами, установчими документами або окремим рішеннями власників замовники аудиту мають право, з дотриманням принципу незалежності аудитора, вносити на його розгляд пропозиції щодо обсягів і напрямків аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Стаття 20. Обов'язкове проведення аудиту

Проведення аудиту є обов'язковим для суспільно і публічно значимих суб'єктів фінансово-господарської діяльності.

Суспільно значимими є суб'єкти, фінансово-господарська діяльність яких відповідно до їх правового статусу може впливати на інтереси суспільства або держави.

Публічно значимими є суб'єкти, фінансово-господарська діяльність яких впливає на інтереси широкого кола осіб.

Суспільно значимі суб'єкти зобов'язані проводити аудит в наступних випадках:

1) підтвердження достовірності, повноти та відповідності законодавству і встановленим нормативам річної і консолідованої фінансової звітності акціонерних товариств, емітентів облігацій, професійних учасників ринку цінних паперів, фінансових установ, страхових компаній та інших суб'єктів господарювання, звітність яких відповідно до законів України підлягає офіційному оприлюдненню, за винятком підприємств, установ, організацій, що повністю утримуються за рахунок державного або місцевого бюджетів;

2) перевірки фінансового стану засновників банків, підприємств з іноземними інвестиціями, акціонерних товариств (крім фізичних осіб), страхових і холдингових компаній, інститутів спільного інвестування, довірчих товариств та інших фінансових посередників;

3) емісії цінних паперів та похідних цінних паперів, а також при отриманні ліцензії на ринку цінних паперів;

4) підтвердження достовірності, повноти та відповідності законодавству річної фінансової звітності всеукраїнських неприбуткових та благодійних організацій, які отримують гранти або фінансову допомогу від міжнародних організацій, державного або місцевого бюджетів, фізичних та юридичних осіб.

Публічно значимі суб'єкти, в тому числі неприбуткові та благодійні організації, зобов'язані проводити аудит для підтвердження достовірності, повноти та відповідності законодавству і встановленим нормативам річної і консолідованої фінансової звітності, якщо протягом останнього року були перевищені два з трьох критеріїв: 1) величина активів еквівалентна 2 млн. євро; 2) виручка від продаж еквівалентна 3 млн. євро; 3) середня чисельність працюючих за звітний рік – 50 осіб.

У випадках визнання суспільно і публічно значимих суб'єктів банкрутом або припинення діяльності як юридичної особи вони також підлягають обов'язковому аудиту.

Проведення аудиту є обов'язковим в інших випадках, передбачених законами України.

Стаття 21. Обов'язки суб'єкта господарювання при проведенні аудиту та наданні інших аудиторських послуг

Посадові особи суб'єкта господарювання зобов'язані створити аудитору (аудиторській фірмі) належні умови для якісного проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг, згідно вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Посадові особи суб'єкта господарювання несуть відповідальність за повноту і достовірність документів та іншої інформації, які надаються аудитору для проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Права та обов'язки аудитора (аудиторської фірми) і господарюючого суб'єкта при проведенні аудиту та надання інших аудиторських послуг визначаються в договорі відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Фінансова звітність суб'єкта господарювання, яка відповідно до Закону підлягає обов'язковому аудиту, після перевірки аудитором повинна бути оприлюднена в установленому порядку.

Стаття 22. Призначення аудиторів та аудиторських фірм

При проведенні обов'язкового аудиту аудитор чи аудиторська фірма повинна призначатися вищим керівним органом суб'єкта, що перевіряється у спосіб, який забезпечує незалежність аудитора або аудиторської фірми від виконавчого чи іншого органу управління.

Для відбору аудитора чи аудиторської фірми та взаємодії з ними суспільно та публічно значимі суб'єкти можуть утворювати комітети з аудиту з відповідних фахівців.

При відборі аудитора чи аудиторської фірми для проведення обов'язкового аудиту замовники аудиту зобов'язані дотримуватися конкурсних процедур і не встановлювати штучних переваг для учасників.

Якщо аудиторські фірми (аудитори) або їх об'єднання надають понад десять відсотків аудиторських послуг на ринку України, вони повинні отримати згоду на право участі в конкурсі щодо проведення обов'язкового аудиту від Антимонопольного комітету України та Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг.

Порядок проведення конкурсів з відбору аудиторських фірм (аудиторів) щодо обов'язкового аудиту визначається Комітетом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Рішенням Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю можуть встановлюватись обмеження щодо тривалості проведення обов'язкового аудиту в одного замовника певної кількості років підряд.

РОЗДІЛ II

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВРЯДУВАННЯ АУДИТОРІВ

Стаття 23. Засади професійного самоврядування аудиторів

Професійне самоврядування аудиторів ґрунтується на принципах виборності, гласності, обов'язковості виконання аудиторами рішень самоврядних органів, підзвітності, заборони втручання самоврядних органів у професійну діяльність аудиторів.

Брати участь у роботі самоврядних органів та бути обраними до їх складу можуть лише аудитори України.

Основними завданнями професійного самоврядування аудиторів є:

- а) підтримання високого професійного рівня аудиторів;
- б) забезпечення незалежності аудиторів при здійсненні аудиторської діяльності;
- в) контроль за дотриманням аудиторами чинного законодавства, норм професійної етики та стандартів аудиту;

г) створення сприятливих умов для здійснення аудиторської діяльності;

д) забезпечення публічності та прозорості в аудиторській діяльності.

Професійне самоврядування аудиторів здійснюється Національною організацією аудиторів України в особі її самоврядних органів.

Стаття 24. Національна організація аудиторів України

Національна організація аудиторів України є саморегулювальною структурою, яка функціонує на засадах професійної самоврядності і відповідно до повноважень, наданих цим Законом та іншими законами України, захищає і представляє інтереси аудиторів України в державних, громадських, міжнародних та інших організаціях.

Національна організація аудиторів України має назву Аудиторська палата України. Національна організація аудиторів України має право в установленому порядку набувати членства в міжнародних організаціях, безпосередньо та через свої самоврядні органи здійснювати заходи щодо гармонізації вітчизняних нормативно-правових актів з питань аудиту до європейських та міжнародних стандартів.

Аудитори набувають членства в Національній організації аудиторів України з дня отримання сертифікату аудитора.

Сертифікат аудитора є документом, що посвідчує членство в Національній організації аудиторів України і надає право на заняття аудиторською діяльністю в порядку та на умовах, визначених цим Законом.

Як члени Національної організації, аудитори України несуть відповідні обов'язки і мають певні права.

Обов'язки аудиторів щодо участі в діяльності Національної організації аудиторів України:

- сумлінно виконувати рішення самоврядних органів;
- своєчасно та в повному обсязі сплачувати членські внески та інші обов'язкові платежі, рішення про сплату яких прийнято з'їздом аудиторів;
- брати активну участь в розгляді та вирішенні питань аудиторської діяльності;
- дотримуватись етичних норм при здійсненні професійної діяльності;
- піклуватись про збереження та розвиток надбань і традицій вітчизняного аудиту.

Права аудиторів щодо участі в діяльності Національної організації аудиторів України:

- брати участь в роботі самоврядних органів в порядку та на умовах, визначених цим Законом та рішеннями з'їзду аудиторів України;
- об'єднуватись в громадські організації на професійній основі;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення аудиторської діяльності;
- надавати благодійну допомогу на розвиток аудиторської діяльності;
- з дотриманням етичних норм висловлювати критичні зауваження на адресу колег та інших осіб.

Аудитори не можуть використовувати свої права та здійснювати обов'язки на шкоду законним інтересам інших осіб.

За неналежне виконання обов'язків та неправомірне використання своїх прав до аудитора застосовуються дисциплінарні та інші стягнення.

Членські внески, добровільні пожертви та інші платежі від членів Національної організації аудиторів України надходять на рахунок Всеукраїнської ради аудиторів.

Стаття 25. Місцеві осередки Національної організації аудиторів України

Місцеві осередки Національної організації аудиторів України утворюються за рішенням з'їзду аудиторів України за наявності не менше двадцяти аудиторів у відповідному регіоні.

Повноваження місцевих осередків Національної організації аудиторів України та порядок їх діяльності визначається положенням, яке затверджує з'їзд аудиторів України.

Стаття 26. Структура Національної організації аудиторів України

Вищим керівним органом Національної організації аудиторів України є з'їзд.

Самоврядними органами Національної організації аудиторів України, які здійснюють окремі повноваження щодо управління у сфері аудиторської діяльності є Всеукраїнська рада аудиторів, Комітет з сертифікації та навчання аудиторів, Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг, Дисциплінарний суд аудиторів України та професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту.

Самоврядні органи Національної організації аудиторів України не мають права делегувати повноваження, визначені цим Законом, іншим суб'єктам.

За рішенням з'їзду аудиторів України можуть утворюватися консультативно-дорадчі органи Національної організації аудиторів України без права втручання в діяльність зазначених самоврядних органів.

Національна організація аудиторів України може встановлювати нагороди і заохочення для своїх членів, а також мати свою емблему та символіку. Зміст та порядок використання емблеми і символіки визначається з'їздом аудиторів України.

Стаття 27. З'їзд аудиторів

З'їзди можуть бути черговими та позачерговими. Чергові з'їзди проводяться в першому кварталі кожного року.

Конкретна дата проведення з'їзду визначається Всеукраїнською радою аудиторів. Якщо до кінця першого кварталу поточного року Всеукраїнська рада аудиторів не визначить дату з'їзду, то його проведення мають право ініціювати професійні саморегульовані організації аудиторів або сто аудиторів.

Делегатами з'їзду мають право обиратися аудитори, які на дату проведення з'їзду не зупинили повноваження аудитора.

До виключної компетенції з'їзду відносяться наступні питання:

- 1) Обрання самоврядних органів.
- 2) Делегування п'яти практикуючих аудиторів до Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та їх відкликання.
- 3) Делегування двадцяти аудиторів до Всеукраїнської ради аудиторів.
- 4) Затвердження положення про Всеукраїнську раду аудиторів України, положення про Комітет з сертифікації та навчання аудиторів, положення про Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг, положення про Дисциплінарний суд аудиторів.
- 5) Затвердження планів роботи самоврядних органів та кошторисів на їх виконання.
- 6) Визначення розміру членських внесків та інших обов'язкових платежів.
- 7) Заслуховування звітів самоврядних органів та членів Всеукраїнської ради аудиторів.
- 8) Припинення повноважень посадових осіб та інших членів самоврядних органів.
- 9) Затвердження змісту та порядку використання емблеми і символіки Національної організації аудиторів України.
- 10) Вступ до міжнародних та інших організацій, вихід з цих організацій.

З'їзд може взяти до розгляду інші питання, що мають важливе значення для аудиторської діяльності, за винятком тих питань, які цим Законом віднесені до компетенції інших самоврядних органів аудиторів України.

Рішення з'їзду аудиторів України приймаються шляхом голосування більшістю голосів делегатів, що беруть участь у з'їзді.

Порядок денний, дата, час та місце проведення чергового з'їзду визначаються організаційним комітетом за місяць до початку його роботи.

Організаційний комітет з проведення з'їзду аудиторів України утворюється за три місяці до його скликання в кількості десяти осіб, з яких п'ять представників делегуються Всеукраїнською радою аудиторів, а п'ять представників – саморегульованими організаціями аудиторів, пропорційно загальній чисельності членів таких організацій.

Прийняте рішення та інші матеріали щодо скликання з'їзду оприлюднюються в засобах масової інформації та на офіційному сайті Всеукраїнської ради аудиторів.

З'їзд вважається повноважним, якщо в ньому бере участь більше половини делегатів, обраних на регіональних зборах не менше як у двох третіх адміністративно-територіальних одиницях, визначених відповідним законодавством.

Графік проведення регіональних зборів аудиторів, дата, час та місце визначається Організаційним комітетом за два місяці до дня його проведення.

Якщо на регіональних зборах присутні менше половини аудиторів від загальної чисельності, то обрання делегатів на з'їзд здійснюється із розрахунку один представник від десяти аудиторів, які фактично присутні на регіональних зборах. За наявності

кворуму делегати обираються пропорційно загальній чисельності аудиторів в регіоні.

Порядок роботи з'їзду та інші процедурні питання визначаються Регламентом, який затверджується з'їздом.

Рішення з'їзду аудиторів України приймаються шляхом персонального голосування більшістю голосів делегатів, що беруть участь в роботі з'їзду, а з питань припинення повноважень посадових осіб чи відкликання делегованих осіб рішення приймаються двома третинами голосів делегатів, що беруть участь в роботі з'їзду.

Позачергові з'їзди можуть бути скликані Всеукраїнською радою аудиторів, Комітетом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, а також на вимогу не менше ста аудиторів.

Стаття 28. Формування самоврядних органів аудиторів України

Самоврядні органи аудиторів України в особі Всеукраїнської ради аудиторів, Комітету з сертифікації та навчання аудиторів, Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг, Дисциплінарного суду аудиторів України формуються шляхом висунення для розгляду на з'їзді кандидатів як безпосередньо аудиторами, так і професійними громадськими організаціями аудиторів, внесеними до Реєстру саморегульованих організацій аудиторів.

Кандидати від аудиторів висувуються із розрахунку один кандидат від ста аудиторів до одного самоврядного органу.

Делегування кандидатур від професійних саморегульованих організацій аудиторів здійснюється із розрахунку один кандидат від ста аудиторів до одного самоврядного органу.

Висунення кандидатів від аудиторів оформлюється підписним листом з визначенням осіб, що їх делегують. Висунення кандидатів від саморегульованих організацій аудиторів оформлюється протоколом з'їзду цієї організації.

За відсутності пропозицій від аудиторів та саморегульованих організацій аудиторів або за необхідності делегування додаткових кандидатур, їх висунення проводиться безпосередньо делегатами з'їзду.

Узагальнення пропозицій від аудиторів та професійних саморегульованих організацій покладається на оргкомітет з'їзду. За наслідками розгляду таких пропозицій складається протокол, зміст якого оголошується на з'їзді.

За рішенням з'їзду голосування може бути таємним або відкритим і проводиться окремо по кожному органу або списком.

Термін повноважень членів самоврядних органів не може перевищувати п'яти років двох термінів підряд.

Стаття 29. Комітет з сертифікації та навчання аудиторів

Комітет з сертифікації та навчання аудиторів (надалі – Комітет) обирається з'їздом за поданням

Оргкомітету у складі десяти осіб, які мають не менше п'яти років практичної діяльності в якості аудитора.

Члени Комітету виконують свої обов'язки на громадських засадах. Голова Комітету обирається з'їздом аудиторів України і за рішенням з'їзду може виконувати свої обов'язки на постійній основі.

До компетенції Комітету з сертифікації та навчання аудиторів відносяться наступні питання:

1. Організація сертифікації та навчання аудиторів.

2. Розробка та надання на затвердження Всеукраїнській раді аудиторів проектів нормативно-правових актів з питань сертифікації та навчання аудиторів.

3. Затвердження за поданням професійної організації з наукового і методичного забезпечення аудиту складу кваліфікаційних комісій, графіків та планів навчання.

4. Контроль порядку проведення професійного навчання та кваліфікаційних іспитів професійною організацією з наукового і методичного забезпечення аудиту.

5. Акредитація викладачів, що мають намір проводити професійну підготовку аудиторів.

6. Внесення на розгляд з'їзду аудиторів України пропозицій щодо розміру платежів за проходження професійного навчання аудиторів та здачу кваліфікаційних іспитів кандидатами в аудитори.

Порядок роботи Комітету визначається Положенням, яке затверджує з'їзд аудиторів України.

Фінансування діяльності Комітету здійснюється за рахунок надходжень у вигляді плати за складання кваліфікаційних іспитів та підвищення кваліфікації в обсягах згідно кошторису, затвердженого з'їздом аудиторів.

Стаття 30. Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг

Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг (надалі – Комітет) обирається з'їздом за поданням Оргкомітету у складі десяти осіб, які мають не менше п'яти років практичної діяльності в якості аудитора.

Члени Комітету виконують свої обов'язки на громадських засадах. Голова Комітету обирається з'їздом аудиторів України і за рішенням з'їзду може виконувати свої обов'язки на постійній основі.

До компетенції Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг відносяться наступні питання:

1. Контроль за дотриманням норм професійної етики аудиторами і якісним виконанням аудиторських послуг.

2. Розробка та надання на затвердження Всеукраїнській раді аудиторів проектів нормативно-правових актів з питань етики та контролю якості аудиторських послуг.

3. Атестація контролерів, уповноважених перевіряти якість надання аудиторських послуг.

4. Затвердження планів і графіків проведення перевірок контролю якості аудиторських послуг.

5. Здійснення дисциплінарних проваджень по фактах неналежного виконання аудиторськими професійних обов'язків.

6. Внесення на розгляд з'їзду аудиторів України пропозицій щодо розміру платежів за проходження перевірки контролю якості аудиторських послуг.

Порядок роботи Комітету визначається Положенням, яке затверджує з'їзд аудиторів України.

Фінансування діяльності Комітету здійснюється за рахунок надходжень у вигляді плати за проходження перевірки контролю якості аудиторських послуг згідно кошторису, затвердженого з'їздом аудиторів.

Стаття 31. Дисциплінарний суд аудиторів України

Дисциплінарний суд аудиторів України обирається за поданням Оргкомітету з'їздом у складі десяти осіб. Члени Дисциплінарного суду виконують свої обов'язки на громадських засадах. Голова Дисциплінарного суду обирається з'їздом аудиторів України і за рішенням з'їзду може виконувати свої обов'язки на постійній основі.

За неналежне виконання аудитором своїх професійних обов'язків Дисциплінарний суд аудиторів України в залежності від тяжкості правопорушення має право застосувати стягнення у вигляді попередження, догани, зупинення чинності сертифікату терміном до одного року або анулювання сертифікату.

Підставами застосування наведених стягнень є матеріали дисциплінарних проваджень Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг, Дисциплінарної комісії відповідної професійної громадської організації аудиторів України.

Рішення Дисциплінарного суду аудиторів України перегляду не підлягають і можуть бути оскаржені в судовому порядку.

Порядок роботи Дисциплінарного суду визначається Положенням, яке затверджує з'їзд аудиторів України.

Фінансування діяльності Дисциплінарного суду здійснюється за рахунок загальних надходжень до бюджету Всеукраїнської ради аудиторів в межах кошторису, затвердженого з'їздом аудиторів.

Стаття 32. Всеукраїнська рада аудиторів

Всеукраїнська рада аудиторів є юридичною особою і функціонує як некомерційна організація, що здійснює регуляторні, координаційні та представницькі функції від імені Національної організації аудиторів України.

Всеукраїнська рада аудиторів набуває повноважень юридичної особи з дня її реєстрації в Міністерстві юстиції України на підставі Статуту, затвердженому з'їздом аудиторів України.

Загальна кількість членів Всеукраїнської ради аудиторів становить двадцять осіб, яких делегує з'їзд аудиторів України за поданням оргкомітету з числа фахівців, що мають не менше п'яти років практичної діяльності в якості аудитора.

Члени Всеукраїнської ради аудиторів виконують свої обов'язки на громадських засадах. Термін повноважень членів Всеукраїнської ради аудиторів не може перевищувати п'яти років два терміни підряд.

Дострокове припинення повноважень членів Всеукраїнської ради аудиторів здійснюється з'їздом аудиторів України.

Стаття 33. Виконавчий комітет Всеукраїнської ради аудиторів

У складі Всеукраїнської ради аудиторів утворюється Виконавчий комітет з п'яти членів Всеукраїнської ради аудиторів, включаючи Голову.

Члени Виконавчого комітету Всеукраїнської ради аудиторів за рішенням з'їзду аудиторів України мають право працювати на постійній основі.

Керівництво Виконавчим комітетом Всеукраїнської ради аудиторів здійснює Голова Всеукраїнської ради аудиторів.

Виконавчий комітет Всеукраїнської ради аудиторів за її дорученням готує проекти документів на розгляд Всеукраїнської ради аудиторів, контролює виконання рішень Всеукраїнської ради аудиторів та здійснює інші повноваження, які не становлять виключну компетенцію Всеукраїнської ради аудиторів України.

Рішення Виконавчого комітету Всеукраїнської ради аудиторів приймаються більшістю голосів від його загального складу і оформляються протоколом. При рівності голосів перевага надається рішенню, за яке проголосував Голова Всеукраїнської ради аудиторів.

Стаття 34. Голова Всеукраїнської ради аудиторів

Голова Всеукраїнської ради аудиторів обирається за поданням Оргкомітету з'їздом аудиторів України. Голова Всеукраїнської ради аудиторів виконує свої обов'язки на постійній основі.

Термін повноважень Голови Всеукраїнської ради аудиторів не може перевищувати п'яти років два терміни підряд.

Голова Всеукраїнської ради аудиторів керує Виконавчим комітетом Всеукраїнської ради аудиторів, скликає засідання Всеукраїнської ради аудиторів, організовує роботу Секретаріату та членів Всеукраїнської ради аудиторів щодо підготовки проектів документів, контролює виконання рішень Всеукраїнської ради аудиторів, забезпечує здійснення Всеукраїнською радою аудиторів представницьких функцій від імені Національної організації аудиторів України.

Заступник Голови Всеукраїнської ради аудиторів обирається з числа її членів більшістю голосів від загального складу Всеукраїнської ради аудиторів.

Обсяг повноважень заступника Голови Всеукраїнської ради аудиторів затверджує Всеукраїнська рада аудиторів за поданням Голови Всеукраїнської ради аудиторів.

Порядок здійснення повноважень Головою Всеукраїнської ради аудиторів та його заступником визначається в Статуті Всеукраїнської ради аудиторів.

Дострокове припинення повноважень Голови Всеукраїнської ради аудиторів проводиться з'їздом аудиторів України за поданням двох третіх членів Всеукраїнської ради аудиторів, а також на вимогу ста аудиторів.

Стаття 35. Повноваження Всеукраїнської ради аудиторів

Всеукраїнська рада аудиторів:

1) Здійснює методичне та організаційно-технічне забезпечення діяльності Комітету з сертифікації та навчання аудиторів, Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг, Дисциплінарного суду аудиторів України.

2) Затверджує нормативно-правові акти та методичні рекомендації з аудиторської діяльності.

3) Затверджує програми професійної підготовки аудиторів та іспитів щодо перевірки знань кандидатів в аудитори.

4) Затверджує програми обов'язкового підвищення кваліфікації аудиторів.

5) Затверджує склад Методологічної ради професійної організації з наукового і методичного забезпечення аудиту.

6) Веде Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності.

7) Веде Реєстр саморегульованих організацій аудиторів.

8) Веде Реєстр аудиторських висновків

9) Узгальное щорічні звіти аудиторських фірм та аудиторів і подає інформацію Кабінету Міністрів України та Комітету суспільного нагляду, а також оприлюднює таку інформацію на офіційному сайті.

10) Виконує представницькі функції від імені Національної організації аудиторів України в межах повноважень, наданих з'їздом аудиторів України.

Рішення Всеукраїнської ради аудиторів приймаються на її засіданні більшістю голосів за наявності більш як половини її членів, за винятком випадків, визначених цим Законом.

Всеукраїнська рада аудиторів здійснює регуляторну діяльність з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Акти і рішення Всеукраїнської ради аудиторів, які зачіпають права, свободи і законні інтереси громадян та суб'єктів господарювання, підлягають державній реєстрації.

Проекти рішень Всеукраїнської ради аудиторів нормативно-правового змісту за місяць до їх прийняття оприлюднюються на офіційному сайті для обговорення в установленому порядку.

Всі рішення Всеукраїнської ради аудиторів та Реєстри підлягають оприлюдненню та розміщуються на офіційному сайті.

На рішення Всеукраїнської ради аудиторів нормативно-правового змісту протягом десяти днів після його прийняття може бути накладено вето Міністром фінансів України з підстав їх невідповідності чинному законодавству міжнародним стандартам аудиту та рішенням міжнародних організацій з питань аудиту. Інформація про накладення вето з відповідним обґрунтуванням

безвідкладно направляється до Всеукраїнської ради аудиторів.

Вето Міністра фінансів України на рішення Всеукраїнської ради аудиторів розглядається на найближчому засіданні і може бути відхилене двома третинами членів Всеукраїнської ради аудиторів. В протилежному випадку рішення Всеукраїнської ради аудиторів не набуває чинності і підлягає доопрацюванню.

Для виконання своїх функцій Всеукраїнська рада аудиторів може створювати комісії з числа її членів.

До роботи в комісії можуть залучатися експерти, які не є членами Всеукраїнської ради аудиторів.

Повноваження Всеукраїнської ради аудиторів не можуть бути делеговані іншим суб'єктам.

Джерела та обсяги фінансування діяльності Всеукраїнської ради аудиторів визначаються кошторисом, який затверджує з'їзд аудиторів України.

Річна фінансова звітність Всеукраїнської ради аудиторів підлягає оприлюдненню на її офіційному сайті до першого лютого наступного року.

Аудиторська перевірка річної фінансової звітності Всеукраїнської ради аудиторів проводиться до першого липня наступного року аудиторською фірмою, яка визначається на конкурсних умовах і не має фінансових стосунків з членами Всеукраїнської ради аудиторів.

Всеукраїнській раді аудиторів забороняється здійснювати будь-яку іншу діяльність окрім видавничої, в тому числі виступати засновником або входити до складу юридичних осіб, за винятком професійних громадських організацій аудиторів та створення засобів масової інформації.

Стаття 36. Секретаріат Всеукраїнської ради аудиторів

Ведення поточних справ у Всеукраїнській раді аудиторів здійснює Секретаріат, який очолює завідуючий.

Завідуючий Секретаріатом не повинен мати корпоративних та інших інтересів в аудиторських фірмах.

Завідуючий Секретаріатом працює на постійній основі і призначається рішенням Всеукраїнської ради аудиторів за результатами конкурсу.

Завідуючий Секретаріатом згідно укладеного трудового договору несе персональну відповідальність за використання майна та коштів Всеукраїнської ради аудиторів і створення належних умов для виконання обов'язків її членами.

Порядок діяльності Секретаріату визначається Положенням, яке затверджується рішенням Всеукраїнської ради аудиторів.

Стаття 37. Професійні громадські організації аудиторів України

Аудитори з дотриманням вимог законів України мають право об'єднуватися в громадські організації за професійною ознакою і створювати саморегульовані організації аудиторів.

Аудиторські фірми та аудитори мають право входити до складу тільки однієї саморегульованої організації аудиторів.

Професійні громадські об'єднання аудиторів, до складу яких входять аудиторські фірми, мають правовий статус громадської спілки і здійснюють свою діяльність згідно цього Закону та Закону України «Про громадські об'єднання».

Професійні громадські об'єднання аудиторів, до складу яких входять виключно фізичні особи, визнані аудиторами в порядку, встановленому цим Законом, мають правовий статус громадської організації.

Всеукраїнські професійні громадські об'єднання аудиторів, членами якої є виключно аудиторські фірми та аудитори загальною чисельністю не менше ста осіб, мають право за рішенням Всеукраїнської ради аудиторів отримати статус саморегульованої організації аудиторів. За поданням вищого керівного органу такої організації вона може бути включена до Реєстру саморегульованих організацій аудиторів.

Включені до Реєстру саморегульовані організації аудиторів мають право в порядку, визначеному цим Законом:

- делегувати своїх представників до екзаменаційних комісій, які приймають іспити кандидатів в аудитори;
- проводити обов'язкове підвищення кваліфікації аудиторів, які є членами цієї організації;
- здійснювати зовнішній контроль якості аудиту та інших аудиторських послуг стосовно аудиторських фірм та аудиторів, що є членами цієї організації;
- створювати Комісію з етики та контролю якості аудиторських послуг і Дисциплінарну комісію;
- вносити на розгляд Всеукраїнської ради аудиторів проекти нормативно-правових актів, стандартів аудиту і методичних рекомендацій.

Порядок здійснення зазначеними організаціями зовнішнього контролю якості аудиту та інших аудиторських послуг, Положення про Комісію з етики та контролю якості аудиторських послуг і Положення про Дисциплінарну комісію підлягають затвердженню з'їздом відповідної саморегульованої громадської організації аудиторів України на підставі типових документів, схвалених рішенням Всеукраїнської ради аудиторів.

Дисциплінарній комісії саморегульованої організації аудиторів рішенням Всеукраїнської ради аудиторів можуть бути надані повноваження щодо застосування до правопорушників стягнень у вигляді попередження і догани.

За наявності підстав зупинення чинності сертифікату або його анулювання матеріали такого дисциплінарного провадження підлягають направленню на розгляд Дисциплінарного суду аудиторів України.

Професійні громадські об'єднання аудиторів не можуть бути обмежені в реалізації своїх прав, окрім рішення суду, яке набрало законної сили.

РОЗДІЛ III

РЕЄСТР СУБ'ЄКТІВ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 38. Суб'єкти аудиторської діяльності

Суб'єктами аудиторської діяльності вважаються юридичні та фізичні особи, які в порядку, встановленому цим Законом, отримали право на проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг, а також саморегульовані організації аудиторів.

З дня отримання права на проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг суб'єкти аудиторської діяльності несуть відповідальність за належне виконання своїх професійних обов'язків.

Суб'єкти аудиторської діяльності можуть бути позбавлені права на проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг тільки на підставі рішення Дисциплінарного суду аудиторів України або рішення іншого повноважного суду.

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та самоврядні органи Національної організації аудиторів України як суб'єкти аудиторської діяльності мають спеціальний статус і не підлягають включенню до реєстрів.

Стаття 39. Порядок ведення Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності

Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності ведеться Всеукраїнською радою аудиторів України у вигляді окремих баз даних стосовно аудиторів, аудиторських фірм, аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги та представництв зарубіжних аудиторських фірм.

Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності постійно оновлюється на офіційному сайті Всеукраїнської ради аудиторів, є публічним і функціонує в режимі вільного цілодобового доступу до нього з можливістю копіювання.

Забороняється будь-яким іншим суб'єктам, окрім Всеукраїнської ради аудиторів, створення та ведення реєстрів суб'єктів аудиторської діяльності.

Розмір платежів за включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності визначається з дотриманням вимог цього Закону Всеукраїнською радою аудиторів в межах повноважень, наданих з'їздом аудиторів України.

Платежі за включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності є складовою загального кошторису надходжень і витрат, який затверджується з'їздом аудиторів України.

Про включення до Реєстру надається відповідне свідоцтво. Термін дії свідоцтва – безстроковий.

Порядок ведення Реєстру та баз даних у його складі визначається Всеукраїнською радою аудиторів.

Стаття 40. Включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності аудиторів

Включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності аудиторів здійснюється за заявничим принципом на підставі поданих документів протягом десяти днів з дня їх надходження.

До Реєстру вносяться такі відомості:

- 1) прізвище, ім'я та по-батькові аудитора;
- 2) номер і дата видачі сертифіката аудитора, номер і дата прийняття рішення про видачу сертифіката аудитора;
- 3) адреса аудитора, номери засобів зв'язку;
- 4) інформація про зупинення або припинення чинності сертифіката аудитора;
- 5) належність до саморегульованої громадської професійної організації аудиторів.

Аудитор протягом одного місяця з дня зміни відомостей про себе, що внесені або підлягають внесенню до Реєстру, письмово повідомляє про такі зміни Всеукраїнську раду аудиторів, крім випадків, якщо ці зміни вносяться на підставі рішення Дисциплінарного суду аудиторів України.

Відомості, що підлягають внесенню до Реєстру, включаються до нього не пізніше дня, наступного за днем отримання Всеукраїнською радою аудиторів відповідної інформації.

З метою ведення Реєстру дозволяється обробка персональних даних фізичних осіб відповідно до законодавства з питань захисту персональних даних.

В складі Реєстру аудиторів ведуться окремі бази даних осіб, які зупинили повноваження аудиторів, непрактикуючих аудиторів, а також інша інформація, що має важливе значення для аудиторської діяльності.

За включення до Реєстру справляється плата в розмірі, що не перевищує однієї мінімальної заробітної плати.

Стаття 41. Включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності аудиторських фірм

До Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності включаються аудиторські фірми, яким дозволяється згідно вимог цього Закону надавати аудиторські та супутні аудиту послуги на території України.

До Реєстру стосовно аудиторських фірм вносяться такі відомості:

- 1) найменування фірми, ідентифікаційний код згідно Єдиного державного реєстру підприємств та організацій, організаційно-правова форма;
- 2) номер і дата видачі свідоцтва про включення до Реєстру, номер і дата прийняття рішення про внесення до Реєстру;
- 3) місцезнаходження фірми, номери засобів зв'язку та веб-сайт за наявності;
- 4) прізвище, ім'я та по-батькові керівника;
- 5) інформація про виключення з Реєстру;
- 6) номер і дата свідоцтва про відповідність системи контролю якості;
- 7) кількість найманих працівників – аудиторів, а також партнерів, їх прізвища, імена, по-батькові, номер сертифікату;
- 8) належність до саморегульованої громадської професійної організації аудиторів;
- 9) інформація про власників фірми та членів керівного органу;
- 10) членство в мережі аудиторських фірм.

Аудиторська фірма протягом одного місяця з дня зміни відомостей, що внесені або підлягають внесенню до Реєстру, письмово повідомляє про такі

зміни Всеукраїнську раду аудиторів, крім випадків, якщо ці зміни вносяться на підставі рішення Дисциплінарного суду аудиторів України.

У складі Реєстру формується окрема база даних про аудиторські фірми, які мають право проводити обов'язковий аудит.

За включення до зазначеного Реєстру справляється плата у розмірі не більше трьох мінімальних заробітних плат.

Аудиторські фірми, які включені до Реєстру, сплачують щорічний внесок у розмірі одного відсотка від річного доходу на рахунок Всеукраїнської ради аудиторів.

Стаття 42. Включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності аудиторських фірм, яким надано право на проведення аудиту банків

До Реєстру аудиторських фірм, яким надано право на проведення аудиту банків, вносяться відомості, зазначені в статті цього Закону, а також відомості про аудиторів, що отримали право на проведення аудиту банків.

До цього Реєстру включаються аудиторські фірми, в яких на постійній основі працює не менше двох аудиторів, які мають право на проведення аудиту банків.

Аудиторська фірма протягом місяця з дня зміни відомостей, що внесені або підлягають внесенню до Реєстру, письмово повідомляє про такі зміни Всеукраїнську раду аудиторів, крім випадків, якщо ці зміни вносяться на підставі рішення Дисциплінарного суду аудиторів України.

За включення до зазначеного Реєстру справляється плата у розмірі не більше п'яти мінімальних заробітних плат.

Аудиторські фірми, яким надано право на проведення аудиту банків, сплачують щорічний внесок у розмірі півтора відсотка від річного доходу на рахунок Всеукраїнської ради аудиторів. В цей дохід зараховуються надходження від аудиту банків, а платежі від інших доходів здійснюються на загальних засадах.

Порядок ведення бази даних стосовно аудиторських фірм, яким надано право на проведення аудиту банків, визначається Всеукраїнською радою аудиторів за погодженням з Національним банком України.

Стаття 43. Включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги

До Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності включається інформація про осіб, що виявили бажання одноособово надавати аудиторські послуги як самозайняті особи або як фізичні особи-підприємці.

До Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності стосовно представництв зарубіжних аудиторських фірм вносяться такі відомості:

- 1) прізвище, ім'я та по-батькові аудитора;
- 2) номер і дата видачі свідоцтва про включення до Реєстру, номер і дата прийняття рішення про внесення до Реєстру;

3) адреса робочого місця аудитора, номери засобів зв'язку;

4) інформація про зупинення або припинення права на заняття аудиторською діяльністю

5) номер і дата свідоцтва про відповідність системи контролю якості;

6) кількість найманих працівників – аудиторів.

Аудитор протягом одного місяця з дня зміни відомостей про себе, що внесені або підлягають внесенню до Реєстру стосовно аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги, письмово повідомляє про такі зміни Всеукраїнську раду аудиторів, крім випадків, якщо ці зміни вносяться на підставі рішення Дисциплінарного суду аудиторів України.

За включення до Реєстру з аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги, справляється плата у розмірі двох мінімальних заробітних плат.

Аудитори, що одноособово надають аудиторські послуги, сплачують щорічний внесок у розмірі 0,5 відсотка від річного доходу на рахунок Всеукраїнської ради аудиторів.

Стаття 44. Включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності представництв іноземних аудиторських фірм

До Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності стосовно представництв іноземних аудиторських фірм вносяться такі відомості:

1) найменування іноземної аудиторської фірми, представництво якої відкрито в Україні, місцезнаходження головного офісу, номери засобів зв'язку;

2) номер і дата видачі свідоцтва про включення до Реєстру, номер і дата прийняття рішення про внесення до Реєстру;

3) місцезнаходження представництва, номери засобів зв'язку, веб-сайт;

4) прізвище, ім'я та по-батькові керівника представництва;

4) інформація про виключення з Реєстру;

5) інші відомості, передбачені цим Законом.

Представництво або головна фірма протягом одного місяця з дня зміни відомостей, що внесені або підлягають внесенню до Реєстру, письмово повідомляє про такі зміни Всеукраїнську раду аудиторів, крім випадків, якщо ці зміни вносяться на підставі рішення Дисциплінарного суду аудиторів України.

За включення до Реєстру представництва іноземних аудиторських фірм справляється плата у розмірі десяти мінімальних заробітних плат.

Представництва іноземних аудиторських фірм, які включені до Реєстру сплачують щорічний внесок у розмірі двох відсотків від річного доходу на рахунок Всеукраїнської ради аудиторів.

Представництва зарубіжних аудиторських фірм мають право надавати на території України аудиторські послуги, за винятком обов'язкового аудиту і за умови створення в Україні аудиторської фірми в якості резидента та виконання таких послуг

аудиторами України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами.

Стаття 45. Реєстр саморегульвних організацій аудиторів

Реєстр саморегульвних організацій аудиторів ведеться Всеукраїнською радою аудиторів.

До Реєстру саморегульвних організацій аудиторів можуть бути включені організації, членами якої є виключно аудиторські фірми та аудитори, загальною чисельністю не менше ста осіб за умови дотримання наступних вимог:

1) Не менш ніж дві третіх членів загального кількісного складу організації повинні здійснювати аудиторську діяльність у будь-якій формі.

2) Наявність встановленої процедури контролю якості аудиторських послуг, які надаються членами організації.

3) Структура і порядок діяльності організації відповідають чинному законодавству.

4) Мають публічні статутні документи та реєстри членів.

5) Складають необхідну фінансову звітність, бюджети та звіти про їх виконання.

Включення до Реєстру саморегульвних організацій аудиторів здійснюється на підставі заяви, свідоцтва про реєстрацію громадського об'єднання, списку членів організації та відомостей про склад керівних органів.

Термін розгляду поданих документів не повинен перевищувати одного місяця. Включеним до Реєстру саморегульвних організаціям аудиторів видається свідоцтво.

Порядок ведення Реєстру саморегульвних організацій аудиторів визначається Всеукраїнською радою аудиторів.

Без включення до Реєстру саморегульвних організацій аудиторів Всеукраїнська рада аудиторів України має право проводити акредитацію професійних громадських об'єднань аудиторів незалежно від їх правового статусу.

Акредитовані організації аудиторів можуть залучатися Всеукраїнською радою аудиторів України та іншими самоврядними органами до розробки методичних рекомендацій і стандартів аудиту, підвищення професійного рівня аудиторів та здійснення інших заходів щодо вдосконалення аудиторської діяльності.

РОЗДІЛ IV

СЕРТИФІКАЦІЯ ТА ДОПУСК ДО ПРОФЕСІЇ АУДИТОРА

Стаття 46. Порядок сертифікації аудиторів

Аудитори в установленому порядку отримують єдиний Сертифікат на право здійснення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Термін чинності Сертифікату аудитора необмежений.

Сертифікація аудиторів проводиться Комітетом з сертифікації та навчання аудиторів з метою визначення кваліфікаційної придатності на зайняття аудиторською діяльністю.

Організаційне та методичне забезпечення сертифікації аудиторів здійснює спеціально створена професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту, яка відповідає вимогам статті 16 цього Закону.

Порядок сертифікації аудиторів визначається Всеукраїнською радою аудиторів відповідно до вимог нормативно-правових актів України та стандартів міжнародних організацій.

Всеукраїнській раді аудиторів та її членам, іншим самоврядним органам аудиторів та їх членам забороняється брати безпосередню участь у підготовці до сертифікації кандидатів в аудитори, в тому числі здійснювати їх навчання та надавати консультативну допомогу.

Професійну підготовку аудиторів, в тому числі обов'язкове підвищення їх кваліфікації, мають право здійснювати акредитовані викладачі, які працюють у професійній організації з методичного та наукового забезпечення аудиту за трудовим договором.

Порядок акредитації викладачів затверджується Всеукраїнською радою аудиторів за поданням Комітету з сертифікації та навчання аудиторів.

Стаття 47. Вимоги до кандидатів в аудитори

Право на отримання Сертифікату мають громадяни України, що здобули повну вищу економічну або юридичну освіту, документ щодо якої визнається в Україні, мають необхідні знання з питань аудиту, бухгалтерського обліку, оподаткування, права та інших дисциплін і набули досвіду роботи не менше трьох років підряд на посадах помічника (асистента) аудитора, ревізора, бухгалтера, юриста, фінансиста та економіста або протягом зазначеного терміну здійснювали наукову чи викладацьку діяльність з питань аудиту.

При визначенні необхідного рівня знань кандидатів в аудитори можуть бути зараховані знання з відповідних дисциплін, здобуті при отриманні академічної освіти в університеті чи прирівняному до нього навчальному закладі.

Особи, що мають досвід роботи більше десяти років на посадах помічника (асистента) аудитора, ревізора, бухгалтера, юриста, фінансиста чи економіста, складають один іспит з аудиту.

Перелік дисциплін для проходження обов'язкового теоретичного навчання на академічному та професійному рівнях, програми іспитів та порядок їх складання розробляються професійною організацією з методичного та наукового забезпечення аудиту з урахуванням вимог нормативно-правових актів України та міжнародних стандартів і за поданням Комітету з сертифікації та навчання аудиторів затверджуються Всеукраїнською радою аудиторів. Перелік дисциплін встановлюється терміном не менше ніж на п'ять років і може уточнюватися за рішенням з'їзду аудиторів України.

Розмір платежів за сертифікацію аудиторів визначається з'їздом аудиторів України за поданням Комітету з сертифікації та навчання аудиторів. З'їзд аудиторів України може делегувати ці повноваження Всеукраїнській раді аудиторів.

Стаття 48. Кваліфікаційний іспит на отримання сертифікату аудитора

Особа, яка виявила бажання стати аудитором та відповідає вимогам цього Закону, має право звернутися до Комітету з сертифікації та навчання аудиторів із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту та перелік документів, що додаються до заяви, затверджуються Всеукраїнською радою аудиторів.

Комітет з сертифікації та навчання аудиторів перевіряє відповідність особи вимогам, установленим цим Законом. З метою перевірки повноти та достовірності відомостей, повідомлених особою, яка виявила бажання стати аудитором, і за наявності письмової згоди такої особи, Комітет з сертифікації та навчання аудиторів може звертатися із запитом до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань. Зазначені суб'єкти зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати необхідну інформацію. Відмова в наданні інформації на такий запит, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законодавством.

У разі ненадання особою, яка виявила бажання стати аудитором, письмової згоди на перевірку повноти та достовірності повідомлених нею відомостей така особа до кваліфікаційного іспиту не допускається.

Строк розгляду заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту не повинен перевищувати тридцяти днів з дня її надходження.

За результатами розгляду заяви та доданих до неї документів Комітет з сертифікації та навчання аудиторів приймає рішення про допуск особи до кваліфікаційного іспиту або відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту.

Особі, яка звернулася із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, повідомляється про прийняте рішення письмово протягом трьох днів з дня його прийняття. У разі прийняття рішення про відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту в цьому рішенні обов'язково зазначаються причини такої відмови.

Рішення про відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту може бути оскаржено до Всеукраїнської ради аудиторів або до суду протягом тридцяти днів з дня його отримання.

Кваліфікаційний іспит проводиться шляхом тестування особи, яка виявила бажання стати аудитором, з конкретних дисциплін і має на меті виявлення необхідного рівня теоретичних знань кандидата в аудитори, а також для з'ясування практичних навичок та умінь щодо застосування теоретичних знань.

Проведення кваліфікаційного іспиту здійснюється професійною організацією з наукового та методичного забезпечення аудиту під керівництвом

Комітету з сертифікації та навчання аудиторів акредитованими викладачами.

Порядок проведення кваліфікаційного іспиту мають право контролювати повноважні особи саморегульованих організацій аудиторів, без втручання в саму процедуру іспиту. Такі особи визначаються вищим керівним органом саморегульованої організації аудиторів і підлягають акредитації в Комітеті з сертифікації та навчання аудиторів.

Програми іспитів з конкретних дисциплін, порядок їх складання та методика оцінювання розробляються професійною організацією з наукового та методичного забезпечення аудиту і за поданням Комітету з сертифікації і навчання аудиторів затверджуються Всеукраїнською радою аудиторів. Плата за складання іспиту з конкретних дисциплін встановлюється з'їздом аудиторів України і не може бути більше ніж одна мінімальна заробітна плата за один іспит станом на початок відповідного року.

Іспити проводяться не рідше одного разу на шість місяців.

Кандидат в аудитори може скласти протягом шести місяців іспити не більше як з трьох дисциплін.

Особі, яка склала іспит з конкретної дисципліни, протягом десяти днів з дня складання іспиту Комітет з сертифікації та навчання аудиторів безоплатно видає свідоцтво про складання іспиту.

Свідоцтво про складання іспиту з конкретної дисципліни дійсне протягом трьох років з дня складання іспиту.

Зразок свідоцтва про складання іспиту затверджується Всеукраїнською радою аудиторів.

Особа, яка не склала іспит, може бути допущена до складання такого іспиту повторно не раніше, ніж через шість місяців.

Особа, яка не склала іспит повторно, може бути допущена до наступного іспиту не раніше, ніж через один рік.

Особа, яка не склала іспит, може протягом тридцяти днів з дня отримання рішення Комітету з сертифікації та навчання аудиторів оскаржити його до Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю або до суду.

Особі, яка склала у повному обсязі кваліфікаційні іспити, видається атестат встановленого зразка.

Стаття 49. Допуск до професії аудитора

Допуск до практичного здійснення аудиторської діяльності здійснюється Комітетом з сертифікації та навчання аудиторів на підставі результатів сертифікації та стажування у базовій аудиторській фірмі протягом трьох років.

Надання аудиторській фірмі статусу базової здійснюється за рішенням Всеукраїнської ради аудиторів згідно подання Комітету з сертифікації та навчання аудиторів.

У базовій аудиторській фірмі не повинно бути корпоративних та інших інтересів осіб, що перебувають у самоврядних органах аудиторів України.

За наявності позитивних результатів сертифікації та стажування кандидатів в аудитори Комітет з

сертифікації та навчання аудиторів готує відповідний висновок, який є підставою для видачі Сертифіката аудитора України та включення в Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності.

Стаття 50. Стажування кандидатів в аудитори

Стажування кандидатів в аудитори полягає у перевірці готовності особи самостійно здійснювати аудиторську діяльність. Стажування здійснюється протягом трьох років під керівництвом аудитора за направленням Комітету з сертифікації та навчання аудиторів.

Стажистом аудитора може бути особа, яка на день початку стажування має атестат про складання в повному обсязі кваліфікаційних іспитів.

Стажування може здійснюватися як на повний робочий день, так і у вільний від основної роботи час.

Керівником стажування може бути аудитор України, який має стаж аудиторської діяльності не менше п'яти років. В одного аудитора можуть проходити стажування не більше трьох стажистів одночасно. Керівник стажування призначається з числа аудиторів, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному місті або регіоні.

Порядок проходження стажування, програма та методика оцінювання стажування розробляється професійною організацією з наукового і методичного забезпечення аудиту і за поданням Комітету з сертифікації і навчання аудиторів затверджуються Всеукраїнською радою аудиторів.

Від проходження стажування звільнюються особи, які на день звернення із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту мають стаж роботи помічника (асистента) аудитора не менше трьох років за останні п'ять років.

За результатами стажування керівник стажування складає звіт про оцінку стажування та направляє його Комітету з сертифікації та навчання аудиторів.

Комітет з сертифікації та навчання аудиторів повинен оцінити результати стажування протягом тридцяти днів з дня отримання звіту.

За оцінкою результатів стажування Комітет з сертифікації та обов'язкового підвищення кваліфікації аудиторів приймає рішення про видачу особі Сертифіката аудитора України або продовження стажування на строк від одного до трьох місяців.

Стажист аудитора та керівник стажування повідомляються про прийняте рішення письмово протягом п'яти днів з дня його прийняття.

Рішення Комітету з сертифікації та навчання аудиторів про продовження стажування може бути оскаржено стажистом аудитора або керівником стажування протягом тридцяти днів з дня його отримання до Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю або до суду.

Стаття 51. Обов'язкове підвищення кваліфікації аудиторів

Аудитори зобов'язані в установлені терміни та згідно вимог, визначених рішенням Всеукраїнської

ради аудиторів, підвищувати свою професійну кваліфікацію.

Підвищення кваліфікації аудиторів може здійснюватися у формі навчання за встановленою програмою, проведенні наукових досліджень з підготовкою методичних рекомендацій або публікацій, а також в інших формах, визначених Всеукраїнською радою аудиторів.

Методичне забезпечення навчального процесу щодо обов'язкового підвищення кваліфікації аудиторів здійснює професійна організація з наукового і методичного забезпечення аудиту.

За поданням Комітету з сертифікації та навчання аудиторів обов'язкове підвищення кваліфікації аудиторів стосовно своїх членів може бути доручено за рішенням Всеукраїнської ради аудиторів саморегульним організаціям аудиторів на підставі договору з професійною організацією з наукового і методичного забезпечення аудиту.

До аудиторів, які не підвищують в установленому порядку свою професійну кваліфікацію застосовуються дисциплінарні стягнення, в тому числі припинення чинності Сертифікату аудитора.

Розмір плати за обов'язкове підвищення кваліфікації у формі навчання визначається з'їздом аудиторів України за поданням Комітету з сертифікації та навчання аудиторів. З'їзд може делегувати ці повноваження Всеукраїнській раді аудиторів.

РОЗДІЛ V

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ТА НАДАННЯ ІНШИХ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Стаття 52. Загальні умови проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг

Аудитор може надавати аудиторські послуги індивідуально як самозайнята особа або як працівник аудиторської фірми з дня включення до відповідного Реєстру.

Аудитор має право індивідуально надавати аудиторські послуги тільки на підставі чинного сертифіката та включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності.

Аудиторська фірма має право надавати аудиторські послуги за наявності в її складі хоча б одного аудитора, що має чинний сертифікат та включення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності.

Аудит суспільно та публічно значимих об'єктів дозволяється проводити аудиторським фірмам (аудиторам), що пройшли в установленому порядку зовнішню перевірку наявності системи контролю якості аудиторських послуг та відповідають вимогам, визначеним цим Законом.

Перелік супутніх аудиту послуг, які можуть надавати аудиторські фірми (аудитори), за умови наявності системи контролю якості аудиторських послуг, визначається Всеукраїнською радою аудиторів за поданням Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг.

Стосовно аудиторських фірм (аудиторів), які проводять обов'язковий аудит за рішенням Всеукраїнської ради аудиторів або Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю можуть запроваджуватися додаткові обмеження щодо надання супутніх аудиту послуг.

Для аудиторських фірм (аудиторів), які проводять обов'язковий аудит за рішенням Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю можуть також встановлюватися обмеження тривалості виконання аудиту в одного замовника.

Стаття 53. Підстави проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг

Аудит проводиться на підставі договору між аудитором (аудиторською фірмою) та замовником.

Аудиторські послуги у вигляді консультацій можуть надаватися на підставі договору, письмового або усного звернення замовника до аудитора (аудиторської фірми).

В договорі на проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг на підставі цивільного та господарського законодавства передбачається предмет перевірки, обсяг аудиторських послуг, розмір і умови оплати, відповідальність сторін, а також інші положення, що визначаються Всеукраїнською радою аудиторів.

Замовник має право вільного вибору аудитора (аудиторської фірми) з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Стаття 54. Звіт про наслідки аудиту

Виконання аудитором (аудиторською фірмою) договору оформлюється актом прийому-здачі аудиторського звіту або іншого офіційного документа.

Додатковий звіт з викладенням конфіденційної інформації готується за побажанням замовника аудиту. Підготовка такого звіту при проведенні обов'язкового аудиту не виключає необхідності складання основного аудиторського звіту.

Порядок оформлення офіційних документів за наслідками проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг визначається Всеукраїнською радою аудиторів згідно вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Стаття 55. Звіт про сумлінність

Аудиторські фірми (аудитори), які проводять обов'язковий аудит повинні протягом першого кварталу оприлюднювати на своєму веб-сайті звіт про свою діяльність та отримані доходи за минулий рік.

Обсяги та порядок оприлюднення такої звітності визначається Всеукраїнською радою аудиторів.

Стаття 56. Права аудиторів і аудиторських фірм

Аудитори і аудиторські фірми мають право:

1. Самостійно визначати форми і методи аудиту на підставі чинного законодавства, існуючих нормативів і стандартів, умов договору із замовником, професійних знань та досвіду.

2. Отримувати необхідні документи, які мають відношення до предмету перевірки і знаходяться як у замовника, так і у третіх осіб.

Треті особи, які мають у своєму розпорядженні документи стосовно предмету перевірки, зобов'язані надати їх на вимогу аудитора (аудиторської фірми). Зазначена вимога повинна бути офіційно засвідчена замовником.

3. Отримувати необхідні пояснення в письмовій чи усній формі від керівництва та працівників замовника.

4. Перевіряти наявність майна, грошей, цінностей, вимагати від керівництва господарюючого суб'єкта проведення контрольних оглядів, замірів виконаних робіт, визначення якості продукції, щодо яких здійснюється перевірка документів.

5. Залучати на договірних засадах до участі в перевірці фахівців різного профілю.

Стаття 57. Обов'язки аудиторів і аудиторських фірм

Аудитори і аудиторські фірми зобов'язані:

1. Належним чином надавати аудиторські послуги, перевіряти стан бухгалтерського обліку і звітності замовника, їх достовірність, повноту і відповідність чинному законодавству та встановленим нормативам.

2. Повідомляти власників, уповноважених ними осіб, замовників про виявлені під час проведення аудиту недоліки ведення бухгалтерського обліку і звітності.

3. Зберігати в таємниці інформацію, отриману при проведенні аудиту та виконанні інших аудиторських послуг. Не розголошувати відомості, що становлять предмет комерційної таємниці і не використовувати їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб.

4. Відповідати перед замовником за порушення умов договору відповідно до чинних законодавчих актів України.

5. Обмежувати свою діяльність наданням аудиторських послуг іншими видами робіт, які мають безпосереднє відношення до надання аудиторських послуг у формі консультацій, перевірок або експертиз.

Стаття 58. Спеціальні вимоги до аудиторів і аудиторських фірм

Забороняється проведення аудиту:

1. Аудитором, який має прями родинні стосунки з керівництвом господарюючого суб'єкта, що перевіряється.

2. Аудитором, який має особисті майнові інтереси у господарюючого суб'єкта, що перевіряється.

3. Аудитором – членом керівного органу, засновником або власником господарюючого суб'єкта, що перевіряється.

4. Аудитором – працівником господарюючого суб'єкта, що перевіряється.

5. Аудитором – працівником, співвласником дочірнього підприємства, філії чи представництва господарюючого суб'єкта, що перевіряється.

6. Аудитором – в інших випадках, при яких не забезпечуються вимоги щодо його незалежності.

Членам адміністративних, керівних та контролюючих органів аудиторських фірм які не є аудиторами, а також засновникам, власникам, учасникам, акціонерам забороняється втручатися в практичне виконання аудиту в спосіб, що порушує незалежність аудиторів.

Стаття 59. Виконання аудиторами та аудиторськими фірмами функцій суб'єктів первинного фінансового моніторингу

Виконання аудиторами та аудиторськими фірмами функцій суб'єкта первинного фінансового моніторингу здійснюється в порядку, визначеному цим та іншими законами у випадках надання аудиторських та інших консалтингових послуг з підготовки та здійснення правочинів щодо купівлі-продажу нерухомості, управління активами клієнта, управління банківським рахунком або рахунком у цінних паперах, залучення коштів для утворення юридичних осіб.

Стосовно наведених вище правочинів аудитори та аудиторські фірми зобов'язані проводити ідентифікацію та вивчення клієнтів, реєструвати такого роду операції, надавати інформацію на запит спеціально уповноваженому органу з питань фінансового моніторингу та здійснювати інші заходи за умови отримання зазначеної інформації з оприлюдненої фінансової звітності, публічних документів та інших відкритих джерел.

Аудитори не повідомляють інших осіб, окрім замовника аудиту, про свої підозри щодо фінансових операцій, які стосуються фінансового моніторингу, якщо інформація становить предмет їх професійної таємниці.

Порядок виконання аудиторами та аудиторськими фірмами функцій суб'єкта первинного фінансового моніторингу визначається спеціально уповноваженим органом з питань фінансового моніторингу за погодженням з Всеукраїнською радою аудиторів.

РОЗДІЛ VI

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТУ ТА ІНШИХ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Стаття 60. Відповідальність за якісне проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг

Аудит та інші аудиторські послуги вважаються якісними, якщо порядок їх виконання відповідає вимогам, встановленим цим Законом, іншими нормативно-правовими актами та внутрішніми правилами саморегулювальної організації аудиторів.

Аудиторський звіт та інші офіційні документи вважаються якісними, якщо в них викладена об'єктивна і незалежна думка аудитора стосовно достовірності, повноти та відповідності законодавству фінансової звітності, на підставі чого користувачі такої звітності та інші зацікавлені особи мають можливість достатньо впевнено приймати необхідні рішення.

Відповідальність за якісне проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг покладається на керівника аудиторської фірми, аудитора, який індивідуально надає аудиторські послуги або на іншу особу, визначену в договорі.

Особа відповідальна за якісне проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг відповідно до встановленого порядку зобов'язана запроваджувати систему заходів щодо контролю якості у вигляді методик та процедур, які дозволяють забезпечити об'єктивну впевненість у тому, що при проведенні аудиту та наданні інших аудиторських послуг належним чином виконуються вимоги законодавства та нормативних актів.

Стаття 61. Система заходів щодо контролю якості аудиту та інших аудиторських послуг

Система заходів щодо контролю якості аудиту та інших аудиторських послуг визначається Всеукраїнською радою аудиторів відповідно до вимог законодавства та інших нормативно-правових актів шляхом встановлення порядку проведення внутрішнього та зовнішнього контролю якості.

Аудиторська фірма та аудитори, які індивідуально надають аудиторські послуги, у вигляді обов'язкового аудиту повинні не менш ніж один раз в шість років проходити зовнішній контроль якості з наданням для перевірки усієї необхідної документації, а також брати участь в здійсненні зовнішнього контролю якості саморегулювальною організацією аудиторів, в якій вони є членами.

Стаття 62. Внутрішній контроль якості аудиту та інших аудиторських послуг

Методики і процедури внутрішнього контролю якості проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг запроваджуються аудиторськими фірмами та аудиторами, які індивідуально надають аудиторські послуги, згідно законодавства, нормативних актів, правил саморегулювальної організації аудиторів.

Внутрішній контроль якості повинен здійснюватися по кожному замовленню щодо проведення обов'язкового аудиту з обов'язковим оформленням необхідної документації.

Види інших завдань, які підлягають внутрішньому контролю якості, визначаються суб'єктом аудиторської діяльності самостійно відповідно до створеної ним системи внутрішнього контролю.

Стаття 63. Зовнішній контроль якості аудиту та інших аудиторських послуг

Зовнішній контроль якості аудиту та інших аудиторських послуг проводиться саморегулювальною організацією аудиторів або Комітетом з етики та контролю якості з метою перевірки практичного запровадження системи заходів, що забезпечують дотримання аудиторською фірмою або аудитором, який індивідуально надає аудиторські послуги, законодавства, нормативних актів, вимог щодо незалежності аудитора та Кодексу професійної етики аудитора.

Зовнішній контроль якості стосовно суб'єктів, які проводять обов'язковий аудит здійснює Комітет

суспільного нагляду за аудиторською діяльністю згідно затвердженого ним порядку, якщо ці повноваження не будуть делеговані іншому суб'єкту.

Типові програми перевірок контролю якості та порядок проведення таких перевірок затверджуються Всеукраїнською радою аудиторів за поданням Комітету з етики та контролю якості.

Саморегулювальна організація аудиторів має право здійснювати зовнішній контроль якості в аудиторських фірмах і щодо аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги, за умови членства аудиторських фірм та аудиторів в цій організації та її включення до Реєстру саморегулювальних організацій аудиторів.

Комітет з етики та контролю якості перевіряє ефективність контролю якості в аудиторських фірмах та щодо аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги, якщо аудиторські фірми та аудитори не є членом саморегулювальної організації аудиторів, а також у випадках розгляду скарг та з метою моніторингу виконання зовнішнього контролю якості саморегулювальними організаціями аудиторів.

Перевірку саморегулювальних організацій і Комітету з етики та контролю якості щодо належного виконання ними обов'язків з контролю якості проводить Комітет з питань суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Стаття 64. Порядок проведення зовнішніх перевірок якості аудиту та інших аудиторських послуг

Зовнішня перевірка якості аудиту та інших аудиторських послуг проводиться згідно плану на рік, який затверджується до 1 грудня попереднього року і оприлюднюється на офіційному сайті повноважного суб'єкта. Зміни до плану перевірки можуть вноситися тільки з ініціативи суб'єктів, що перевіряються.

Позапланові перевірки контролю якості аудиту та інших аудиторських послуг проводяться за наявності скарги, рішення суду, звернення правоохоронних та контролюючих органів, а також у випадках банкрутства юридичних осіб, стосовно яких до банкрутства було надано позитивний висновок за наслідками обов'язкового аудиту річної фінансової звітності.

Функції контролерів мають право виконувати неприпрактикуючі аудитори з досвідом аудиторської діяльності не менше 10 років, які атестовані в установленому порядку Комітетом з етики та контролю якості аудиторських послуг.

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю може мати власних контролерів, які відповідають необхідним вимогам.

Аудиторські фірми, які проводять обов'язковий аудит, підлягають зовнішньому контролю якості в обов'язковому порядку.

За наслідками проведення зовнішнього контролю якості складається відповідний висновок і видається свідоцтво встановленого зразка.

Порядок проведення зовнішніх перевірок якості аудиту та інших аудиторських послуг визначається Всеукраїнською радою аудиторів, а стосовно суб'єктів, які проводять обов'язковий аудит, –

Комітетом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Саморегулівні організації аудиторів можуть встановлювати додаткові вимоги щодо контролю якості аудиту та інших аудиторських послуг стосовно своїх членів.

Стаття 65. Моніторинг якості аудиту та інших аудиторських послуг

Моніторинг якості аудиту та інших аудиторських послуг проводять Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг, Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та інші державні органи, яким надано такі повноваження законами України.

Моніторинг якості аудиту та інших аудиторських послуг здійснюються шляхом систематичного аналізу оприлюднених аудиторських звітів та статистичної звітності аудиторських фірм і аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги.

Якщо при проведенні моніторингу буде отримано обґрунтовану інформацію щодо можливого неякісного аудиту та надання інших аудиторських послуг, то на адресу виконавця Комітетом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю або Комітетом з етики та контролю якості аудиторських послуг направляється письмовий запит з пропозицією надати офіційні пояснення в термін, що не перевищує одного місяця.

Про наявність обґрунтованої інформації щодо можливого неякісного аудиту та надання інших аудиторських послуг Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та інші повноважні суб'єкти повідомляють Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю або Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг.

З метою контролю якості аудиту та інших аудиторських послуг за рішенням З'їзду аудиторів України Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг може запроваджувати статистичну звітність, яка дозволяє здійснювати моніторинг відповідності винагороди за надані послуги обсягу витраченого часу на їх якісне виконання.

Порядок проведення моніторингу якості аудиту та інших аудиторських послуг визначається Комітетом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, а з питань, віднесених до компетенції державних регуляторних органів, за їх погодженням.

РОЗДІЛ VII

СУСПІЛЬНИЙ НАГЛЯД ЗА АУДИТОРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Стаття 66. Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

Комітет суспільного нагляду за аудиторською формується у складі п'ятнадцяти осіб, що мають не менше п'яти років стажу практичної роботи в якості аудитора.

По одному представнику з числа непрактикуючих аудиторів мають право делегувати державні регуляторні органи, професійні громадські організації користувачів фінансової звітності, наукові та навчальні заклади. Загальна кількість делегованих названими суб'єктами повинна становити десять осіб, які персонально визначаються Президентом України за поданням Міністра фінансів України.

П'ять представників з числа практикуючих аудиторів делегує З'їзд аудиторів України.

Термін повноважень членів Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю не може перевищувати п'яти років і двох термінів підряд.

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю має статус юридичної особи і функціонує як незалежна неприбуткова організація, що фінансується з Державного бюджету та інших джерел, які не заборонені законодавством.

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю не має права отримувати кошти від аудиторів та аудиторських фірм.

Положення про Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю затверджує Президент України за поданням Міністра фінансів України.

Організаційно-технічне забезпечення роботи Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю покладається на Міністерство фінансів України.

Стаття 67. Повноваження Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю контролює:

- 1) Допуск аудиторів до професії;
- 2) Реєстрацію аудиторів та аудиторських фірм;
- 3) Запровадження стандартів аудиту та професійної етики;
- 4) Здійснення повноважними суб'єктами контролю якості аудиту та аудиторських послуг;
- 5) Обов'язкове підвищення кваліфікації аудиторами;
- 6) Об'єктивність дисциплінарних проваджень та перевірок заяв і повідомлень стосовно правопорушень з боку аудиторів;
- 7) Застосування стягнень до аудиторів та аудиторських фірм.

Для здійснення наглядових і контрольних функцій за діяльністю суб'єктів, які проводять обов'язковий аудит, Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю надається право:

- мати доступ до будь-яких документів з можливістю їх копіювання;

- отримувати від різних осіб інформацію стосовно обов'язкового аудиту;
- перевіряти якість аудиту, а також діяльність осіб, що залучаються до проведення обов'язкового аудиту, в тому числі афілійованих осіб та пов'язаних третіх сторін, яким за супідрядом передали певні функції;
- залучати експертів для перевірок;
- безпосередньо передавати матеріали про вчинені злочини до правоохоронних органів.

Здійснення функцій контролю якості обов'язкового аудиту Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю може передати Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг.

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю проводить перевірки виключно в межах наданих повноважень з передачею матеріалів про виявлені правопорушення на розгляд Дисциплінарного суду аудиторів України, за винятком матеріалів про адміністративні та кримінальні правопорушення.

Перевірки Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю можуть бути плановими і позаплановими.

План проведення перевірок складається на рік і за місяць до його виконання офіційно оприлюднюється.

Позапланові перевірки проводяться на підставі заяв та за наявності фактів банкрутства суб'єктів, які протягом року до банкрутства отримали позитивні висновки аудиторів.

При виявленні Комітетом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю ознак кримінального злочину або адміністративного правопорушення відповідні матеріали направляються до правоохоронних органів або суб'єктів, що мають право застосовувати адміністративні стягнення.

За поданням Всеукраїнської ради аудиторів Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю може затверджувати мінімальну кількість годин та вартість обов'язкового аудиту.

Стаття 68. Організація роботи Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю очолює Голова, який призначається Президентом України за поданням Міністра фінансів України з числа осіб, делегованих в установленому порядку до складу цього Комітету.

Члени Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю працюють на постійній основі і не можуть виконувати іншу роботу, окрім наукової та викладацької. Практикуючі аудитори виконують свої обов'язки на громадських засадах і не мають права самостійно здійснювати контрольні заходи без участі непрактикуючих аудиторів.

Членам Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю забороняється проводити контрольні заходи стосовно аудиторських фірм, в яких вони мають або мали корпоративні чи інші інтереси.

Рішення Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю приймаються на засіданнях більшістю голосів.

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю може безпосередньо виконувати свої функції або в співпраці з іншими повноважними суб'єктами, а також делегувати окремі функції державним регуляторним органам за їх згодою, якщо їх виконання може бути віднесено до їх компетенції і не завдасть шкоди аудиторській діяльності.

РОЗДІЛ VIII

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ У СФЕРІ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 69. Порядок здійснення державного контролю у сфері аудиторської діяльності

Державні органи відповідно до своїх повноважень контролюють аудиторську діяльність шляхом постійного моніторингу аудиторських висновків та інших офіційних документів, що складаються аудиторами.

Здійснення державного контролю у сфері аудиторської діяльності не повинно порушувати принцип незалежності аудиторів.

При виявленні правопорушень з боку аудиторів державні органи інформують Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Державні органи можуть звертати увагу замовників на необхідність перевірки окремих питань фінансово-господарської діяльності при проведенні обов'язкового аудиту. Про результати таких перевірок замовники повідомляють відповідні державні органи.

Стаття 70. Повноваження Міністерства фінансів України щодо здійснення державного контролю в сфері аудиторської діяльності

З метою здійснення державного контролю в сфері аудиторської діяльності Міністерство фінансів України:

- 1) Координує державні органи з питань реалізації їх повноважень в сфері аудиторської діяльності.
- 2) Контролює дотримання порядку скликання та проведення з'їзду аудиторів України з мотивів їх невідповідності вимогам цього Закону.
- 3) Застосовує вето на рішення Всеукраїнської ради аудиторів.
- 4) Здійснює представницькі функції з питань аудиторської діяльності перед суб'єктами владних повноважень інших держав.
- 5) Вносить на розгляд Президенту України проект Положення про Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та кандидатуру на посаду Голови цього Комітету.

Міністерство фінансів України самостійно або за участю інших суб'єктів владних повноважень може вносити на розгляд Всеукраїнської ради аудиторів України проекти нормативно-правових актів з питань аудиторської діяльності.

Стаття 71. Взаємодія аудиторів з державними регуляторними органами

Державні регуляторні органи, які здійснюють державний контроль у сфері господарської

діяльності, здійснюють необхідні заходи щодо організації належної взаємодії з аудитором та аудиторськими фірмами з питань вдосконалення аудиторської діяльності та попередження фактів шахрайства при складанні фінансової звітності.

Державні регуляторні органи в установленому порядку інформують Всеукраїнську раду аудиторів України про способи шахрайства та їх ознаки, а також звертають увагу замовників аудиту на необхідність перевірки конкретних питань фінансово-господарської діяльності при проведенні обов'язкового аудиту.

Державні регуляторні органи спільно з Всеукраїнською радою аудиторів готують методичні рекомендації з питань взаємодії з аудитором та аудиторськими фірмами.

Стаття 72. Вилучення документів у аудиторів та отримання від них інформації правоохоронними органами

Вилучення документів у аудиторів та отримання від них іншої інформації правоохоронними органами регламентується законами України.

Вилучення у аудиторів робочої документації правоохоронними органами проводиться за рішенням суду.

Правоохоронні органи можуть отримувати від аудитора інформацію з питань фінансово-господарської діяльності конкретних суб'єктів за умови його офіційного залучення в якості фахівця або експерта.

Аудиторам забороняється виступати в ролі експерта або консультанта стосовно господарюючих суб'єктів, де проводилась аудиторська перевірка ним особисто або особою, де він працює по найму або на підставі цивільно-правової угоди.

Аудитор не може бути допитаний як свідок з приводу того, що стало йому відомо при здійсненні професійної діяльності, якщо він не звільнений від обов'язку зберігати професійну таємницю особою, що довіряла йому ці відомості.

Надання пояснень та свідчень з приводу неналежного виконання аудитором своїх професійних обов'язків вирішується ним особисто на власний розсуд з дотриманням вимог Конституції України, цього закону та інших законів.

РОЗДІЛ ІХ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АУДИТОРІВ

Стаття 73. Підстави притягнення до відповідальності аудиторів

Підставами притягнення до відповідальності аудиторів є достовірно встановлені факти неналежного виконання ними своїх професійних обов'язків.

В залежності від обставин та змісту вчиненого правопорушення аудитор може бути притягнутий до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної і кримінальної відповідальності.

Стаття 74. Дисциплінарна відповідальність аудиторів

Дисциплінарним вважається проступок, який не містить ознак адміністративного правопорушення або кримінального злочину.

Дисциплінарні стягнення застосовуються Дисциплінарним судом аудиторів України у вигляді попередження, догани, припинення чинності сертифікату терміном до одного року або анулювання сертифікату аудитора.

Дисциплінарні стягнення у вигляді попередження і догани мають право застосовувати Дисциплінарні комісії відповідних професійних громадських організацій аудиторів.

Порядок застосування дисциплінарних стягнень до аудиторів визначається Всеукраїнською радою аудиторів.

Стаття 75. Цивільно-правова відповідальність аудиторів

Аудиторські фірми та аудитори несуть цивільно-правову відповідальність за результатами аудиту та надання інших аудиторських послуг перед замовниками, користувачами фінансової звітності і третіми особами, яким завдано збитків з вини аудиторів або аудиторських фірм.

Притягнення аудитора та аудиторських фірм до цивільно-правової відповідальності здійснюється у порядку, визначеному Цивільним кодексом України та іншими законами України.

Стаття 76. Адміністративна та кримінальна відповідальність аудиторів

За наявності в неправомірних вчинках аудиторів ознак адміністративних правопорушень та кримінальних злочинів, аудитори підлягають притягненню до адміністративної та кримінальної відповідальності.

Порядок притягнення аудиторів до адміністративної та кримінальної відповідальності визначається законами України.

Стаття 77. Перевірка заяв і офіційних повідомлень про неналежне виконання аудитором своїх професійних обов'язків

Перевірка заяв і офіційних повідомлень про неналежне виконання аудитором своїх професійних обов'язків проводиться Комітетом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Комісією з етики та контролю якості аудиторських послуг відповідної професійної громадської організації аудиторів, Комітетом з етики та контролю якості аудиторських послуг.

Комітет суспільного нагляду за аудиторською діяльністю має право витребувати від Комітету з етики та контролю якості аудиторських послуг, а також від Дисциплінарної комісії саморегулювальної організації аудиторів будь-які матеріали перевірки.

Про порушення дисциплінарного провадження в день його відкриття обов'язково повідомляють осіб, що перевіряються.

Особи, які перевіряються мають право самостійно або за участі фахівців отримувати та надавати докази,

а також знайомитися з усіма матеріалами дисциплінарного провадження після його завершення.

Дисциплінарний суд аудиторів України та Дисциплінарна комісія саморегульованої організації аудиторів не мають права проводити окремі або додаткові перевірки фактів неналежного виконання аудитором своїх професійних обов'язків. Якщо при розгляді матеріалів дисциплінарного провадження виникне необхідність їх додаткової перевірки, то Дисциплінарний суд аудиторів або Дисциплінарна комісія саморегульованої організації аудиторів України повинні направити їх суб'єкту подання.

Стаття 78. Відповідальність аудиторів за виявлення шахрайства та інших перекручень фінансової звітності

Аудитори (аудиторські фірми) при проведенні обов'язкового аудиту зобов'язані, керуючись принципом професійного скептицизму, з'ясувати наявність ознак шахрайства та інших перекручень фінансової звітності.

Оцінка аудитором ознак шахрайства та інших викривлень фінансової звітності проводиться з дотриманням вимог нормативно-правових актів та стандартів аудиту і не ставить за мету надання правової кваліфікації правопорушення в якості адміністративного делікту чи кримінального злочину.

Висновок аудитора щодо наявності або відсутності ознак шахрайства у виявлених перекрученнях фінансової звітності повинен ґрунтуватися на достовірних та прийнятних аудиторських доказах, отриманих внаслідок аналізу достатнього обсягу інформації, що має суттєве значення для складання фінансової звітності.

Обсяг перевірки бухгалтерських документів та іншої інформації, що має суттєве значення для складання фінансової звітності та оцінки ризиків суттєвих викривлень, обумовлених шахрайством, визначається відповідно до законів України, інших нормативно-правових актів та стандартів аудиту з висвітленням такої інформації в аудиторському звіті.

Про достовірно встановлені факти шахрайства та інших суттєвих перекручень фінансової звітності аудитори повинні безвідкладно повідомляти замовника та його вище керівництво. Якщо зазначені особи не вживають необхідних заходів реагування, то аудитор має право офіційно відмовитися від подальшого проведення аудиторської перевірки, а за наявності ознак злочину – направити письмове повідомлення регуляторним або правоохоронним органам. Таке повідомлення не вважається порушенням умов конфіденційності.

Виявлені після проведення аудитором сумлінної перевірки з дотриманням належних процедур факти шахрайства та інших перекручень фінансової звітності відносяться до аудиторського ризику і не можуть бути підставою для притягнення аудитора або аудиторської фірми до відповідальності.

Стаття 79. Страхування професійної відповідальності аудиторських фірм та аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги

Аудиторські фірми та аудитори, які одноособово надають аудиторські послуги, зобов'язані при проведенні обов'язкового аудиту суспільно та публічно значимих суб'єктів застрахувати свою професійну відповідальність щодо ризиків невиявлення шахрайства та інших перекручень фінансової звітності.

Порядок страхування професійної відповідальності аудиторських фірм та аудиторів визначається законами України та іншими нормативно-правовими актами.

РОЗДІЛ X

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

3. Органам державної влади та іншим суб'єктам, зазначеним у цьому Законі, протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом делегувати відповідних представників до складу Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю з урахуванням вимог, встановлених цим Законом.

4. Заходи щодо створення Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю здійснюються протягом дев'яти місяців з дня набрання чинності цим Законом. При формуванні Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю першого скликання неприпрактичними можуть бути визнані аудитори, які офіційно візьмуть зобов'язання набути такого статусу протягом трьох місяців з дня делегування до складу названого Комітету.

5. Всеукраїнській раді аудиторів протягом шести місяців з дня створення розробити та прийняти відповідні акти, передбачені цим Законом.

6. Сертифікати аудиторів, строк чинності яких не закінчився до 1 січня 2016 року, прирівнюються до сертифікатів аудиторів, строк чинності яких необмежений.

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

7.1. Частину першу статті 362 Господарського кодексу України викласти у такій редакції:

«Аудиторська діяльність – це галузь суспільно необхідної праці у сфері фінансового контролю, яка потребує спеціальних знань, вмінь і навиків щодо організаційного і науково-методичного забезпечення аудиту, практичного виконання аудиторських

перевірок (аудиту) та надання інших аудиторських і супутніх аудиту послуг.».

7.2. Частину першу статті 363 Господарського кодексу України викласти в такій редакції:

«1. Аудит – це перевірка фінансової звітності, бухгалтерського обліку та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів різних форм власності з метою визначення достовірності їх звітності, її повноти і відповідності законодавству та іншим нормативно-правовим актам.».

7.3. У частині другій статті 363 Господарського кодексу України виключити слова «суб'єктами господарювання».

7.4. Пункт 24 частини другої статті 7 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1996, № 51, ст. 292 з наступними змінами) виключити.

7.5. Частину другу статті 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1999, № 40, ст. 365 із наступними змінами) доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. Суб'єкти господарювання, достовірність та повнота фінансової звітності яких відповідно до закону повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою), разом з річною фінансовою звітністю подають аудиторський висновок.».

7.6. Пункт 3 статті 15 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2002, № 1, ст. 1) викласти в такій редакції:

«3) внесені до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності.»

7.7 Частини 2-5 статті 70 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1992, № 20, ст. 276 з наступними змінами) виключити.

7.8 Статтю 163-1 *Порушення порядку ведення податкового обліку, надання аудиторських висновків Кодексу України про адміністративні правопорушення* викласти в наступній редакції:

«Стаття 163-1. *Порушення порядку ведення податкового обліку.*

Відсутність податкового обліку, порушення керівниками та іншими посадовими особами підприємств, установ, організацій встановленого законом порядку ведення податкового обліку, -

тягне за собою накладення штрафу у розмірі від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за те ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»

7.9. Доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення статтею 163-16 наступного змісту:

«Стаття 163-16. *Неподання або несвоєчасне подання аудиторських висновків.*

Неподання або несвоєчасне подання аудиторських висновків у випадках, передбачених законами України, -

тягне за собою накладення штрафу у розмірі від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку було піддано адміністративному стягненню за те ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»

7.10. Абзац одинадцятий пункту першого частини першої статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення викласти в наступній редакції:

«Фінансові та інші державні органи, які законами України уповноважені приймати фінансову, податкову та статистичну звітність (статті 164, 164-1, 164-16)».

7.11. Викласти частину першу статті 234-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення в наступній редакції:

«Органи державного фінансового контролю розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з неподанням або несвоєчасним поданням аудиторських висновків (стаття 163-16), порушенням законодавства з фінансових питань (стаття 164-2), порушенням порядку припинення юридичної особи (частини третя - шоста статті 166-6).»

7.12 Викласти частину першу статті 234-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення в наступній редакції:

«Національний банк України розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням порядку здійснення операцій з електронними грошима (стаття 163-14), неподанням або несвоєчасним поданням аудиторських висновків (стаття 163-16), порушенням банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку України або здійсненням ризикових операцій, які загрожують інтересам вкладників чи інших кредиторів банку (стаття 166-5), порушенням порядку припинення юридичної особи (частини третя, четверта статті 166-6), порушенням законів України та нормативно-правових актів Національного банку України щодо здійснення нагляду (оверсайту) платіжних систем (стаття 166-20).»

7.13. Викласти частину першу статті 244-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення в наступній редакції:

«Органи державної статистики розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з неподанням або несвоєчасним поданням аудиторських висновків (стаття 163-16), порушенням порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень (стаття 186-3).»

7.14. Викласти частину першу статті 244-16 Кодексу України про адміністративні правопорушення в наступній редакції:

«Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з неподанням або несвоєчасним поданням аудиторських висновків (стаття 163-16), порушенням законодавства, що регулює фінансові механізми здійснення інвестицій у будівництво житла (стаття 166-13), а також із невиконанням законних вимог посадових осіб національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (стаття 188-29).».

7.15. Викласти частину першу статті 244-17 Кодексу України про адміністративні правопорушення в наступній редакції:

«Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням вимог законодавства на ринку цінних паперів (статті 163, 163-5, 163-6, частина перша статті 163-7, статті 163-8 – 163-11, 188-30), неподанням або несвоєчасним поданням аудиторських висновків (стаття 163-16).».

8. Кабінету Міністрів України розробити та здійснити заходи щодо належного використання у нормативно-правових актах фінансової та бухгалтерської термінології, в тому числі терміну «аудит». Вважати за доцільне вживати термін «аудит» стосовно незалежного фінансового контролю, що регламентується цим Законом.

9. Підготовку та скликання першого з'їзду аудиторів України доручити Організаційному комітету у складі п'ятнадцяти аудиторів.

По одному представнику до Організаційного комітету делегують Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, Міністерство економіки України, Державна фіскальна служба України, Національний банк України, Державна служба статистики України, Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Рахункова палата України, Державна фінансова інспекція України. Рішення щодо делегування зазначеними суб'єктами приймаються їх вищим керівництвом.

По одному представнику мають право делегувати професійні громадські об'єднання аудиторів України, які налічують не менше ста аудиторів без врахування подвійного членства пропорційно загальній чисельності аудиторів в конкретних організаціях.

Делегування представників до Організаційного комітету здійснюється протягом місяця з дня набрання чинності цього Закону.

Повноваження професійних громадських організацій аудиторів щодо їх участі в роботі Організаційного комітету з'їзду аудиторів України перевіряються Аудиторською палатою України та Міністерством юстиції України.

Про свої наміри щодо делегування представників до Організаційного комітету професійні громадські організації аудиторів повідомляють Аудиторську палату України протягом десяти днів з дня набрання чинності цього Закону.

Якщо наведені вище суб'єкти в установлений термін не делегують своїх представників до Організаційного комітету, то його склад повністю або частково формується Аудиторською палатою України.

Перший з'їзд аудиторів України проводиться не пізніше трьох місяців з дня набрання чинності цього закону.

10. Особи, які набули статусу непрактикуючого аудитора та припинили виконання повноважень аудитора, повинні протягом шести місяців з дня набуття чинності цього Закону повідомити про це Всеукраїнську раду аудиторів.

11. Аудиторські фірми та аудитори, які працюють в якості самозайнятих осіб, для отримання права на проведення аудиту суспільно та публічно значимих суб'єктів зобов'язані протягом трьох років з дня набрання чинності цього Закону пройти перевірку системи контролю якості аудиторських послуг.

12. До створення професійної організації з наукового та методичного забезпечення аудиту виконання зазначених функцій покладається на Комітет з сертифікації та навчання аудиторів. За поданням цього Комітету Всеукраїнська рада аудиторів може укладати відповідні договори щодо наукового і методичного забезпечення аудиту з науковими та навчальними закладами.

Порядок здійснення таких функцій визначається в Положенні про Комітет з сертифікації та навчання аудиторів, яке затверджує Всеукраїнська рада аудиторів.

13. Аудиторські фірми (аудитори) та представництва іноземних аудиторських фірм повинні протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свою діяльність у відповідність до цього Закону з дня набрання ним чинності.

14. За рішенням з'їзду аудиторів України через рік після набрання чинності цим Законом можуть бути запроваджені додаткові вимоги щодо набуття статусу непрактикуючого аудитора.

15. Аудиторська палата України продовжує виконувати свої повноваження до створення Всеукраїнської ради аудиторів в порядку, визначеному цим Законом.

Приєм-передача справ, майна і коштів від Аудиторської палати України до сфери управління Всеукраїнської ради аудиторів здійснюється комісією, що створюється з'їздом аудиторів України.

16. До створення Комітету суспільного нагляду за аудиторською діяльністю контроль якості суб'єктів, що проводять обов'язків аудит здійснює Комітет з етики та контролю якості аудиторських послуг.